

NOVA SERIJA
LASO
CIJENA 4 DIN BROJ 94

ŠANSA ZA BENA

ROBERT ULLMANN:

ŠANSA ZA BENA

»Laso« Nova serija 1975.

Robert Ullman: SANSA ZA BENA

Naslov originala: EINE CHANSE FÜR BEN

(Copyright: Pabel Verlag, Rastatt)

Recenzija: Dalibor Cvitan, književnik

Prijevod: Jasna Manolić

Redaktura: Ivan Brajdić

»Laso« — Izdavač OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković
— Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1975.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju): VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena 4 d. Za inozemstvo: DM 1,60; ASCH 8; SFRS 1,60; HFL 1,30.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/3 — 1973. od 28. XI 1973.

I

Stigli su do rijeke kad je svanji-
valo.

Magla se digla iznad nagiba oba-
le uz staru cestu za prijevoz tereta
i ostala visiti na visokim starim sta-
balcima pamuka koja su bacala sje-
nu na već dvije godine napuštenu
stanicu za poštanske kočije.

Bila su četvorica. Negdje u plani-
nama, udaljenima otprilike pola
dana jahanja, ostavili su četiri re-
zervna konja.

Nisu bili nalik na kauboje. Nisu
imali na glavi šešire široka oboda,
a ni konji im nisu bili poput onih
na kojima su jahali čuvari goveda.

Dvojica od njih bila su braća.
Sudeći po licu, blizanci. Obojica još
mladi. Navršili su, u ožujku, dvade-
set godina. Sada je bio listopad. Si-
vih očiju poput magle, uskih lica
oštrih crta. Stjecao se dojam da su
malo stariji: buran je život ostavio
tragove na njima.

Sunce je okrzlo pamukova stabal-
ca i njihove su krošnje zablistale
zlatnožuto. Lišće je treperilo u ma-

gli, a visoko gore u krošnji zagrak-
tala je vrana prije nego što se vinu-
la uvis. Mašući krilima dizala se
sve više, a onda pustila vjetru da je
nosi. Plovila je visoko iznad krovo-
va kuća koje su bile nalik na napu-
štene igračke nekog diva. Privile su
se uz obronak što se blago penjao
prema planinama snježnih kapa.

U osvit zore bilo je hladno i vlaž-
no, osjećali su se prvi znakovi zime.

Muškarci su bili odjeveni u tam-
ne vunene ogrtače duge do članaka,
s ovratnicima podignutim uvis. Na
rukama su imali rukavice. Lica su
im bila zarumenjena od hladnog
vjetra.

Zaustavili su konje pokraj stare
poštanske stanice. Jedan od njih
kliznuo je iz sedla i svukao rukavi-
ce. Puhao je u prste prije nego što
se pozabavio kolanom. Bio je to sta-
riji čovjek prosijede brade, sitnih
crnih očiju, grbav.

Četvrti, mršav momak srednje
visine, koji je jahao žućkastog ždri-
jepca, grijao je ruke na vratu ko-
nja. Bio je mlad. Mlađi od blizana-
ca. Nije imao još ni petnaest godi-
na, ali to ostali nisu znali. Nisu uop-
će mnogo znali o njemu. Umio je

rukovati puškom i revolverima što ih je nosio. Svirao je u usnu harmoniku i znao je pjevati. Zvao se Benjamin Nelson Perry. Tvrdio je da potječe iz Teksasa, ali je govorio naglaskom karakterističnim za Louisianu ili Georgiju ili Južnu Carolinu; možda čak i Alabamu: za krajeve gdje ljudi tako polako govore da im je potrebno beskrajno mnogo vremena da bi nekome rekli »dobar dan«.

Čekali su pokraj stanične zgrade sve dok se magla nije povukla do grada i obavila male kuće. Sunce je stajalo poput blijeda koluta na jugoistoku. Planine i šume nisu se sada vidjele. Usprkos tome čekali su dok kroz maglu nije odjeknuo zvižduk i tada su čuli tiho klopavanje lokomotive.

Stariji čovjek se vinu u sedlo, navuče rukavice i podigne uzde. Jedan od blizanaca okrene glavu.

— Vrijeme je — reče mirnim glasom. — Hajdemo.

Potjerali su konje i jahali cestom što je vodila u grad. Na putu prema željezničkoj stanici bili su, zbog magle, tek zamjetljive siluete.

Vlakom je trebalo da stigne Taylor Montgomery, čovjek kojim se grad ponosio. Na stanici je čekala vatrogasna glazba. Gotovo se cio grad okupio; kad su četverica došljaka stigla u grad, glavna je ulica bila pusta, u magli što se zgusnula oko kuća.

Jahali su do saluna »Fiddleback«, pred kojim je bilo privezano nekoliko konja; tako neće pobuditi osobitu pažnju ako i oni tamo ostave svoje konje.

Henry Corwin, čovjek prosijede

brade, odjaha dalje, prijeđe cestu i nestane s konjem između kuća.

Blizanci su sjahali. Gusta je magla visila između kuća. Obrisi banke mogli su se samo nejasno vidjeti. Vrata su bila zaključana. Pokraj vrata gorjela je ulična svjetiljka. Iz dimnjaka kuće sukljao je dim. Vjetar ga je pritiskao dolje i miješao s maglom.

Benjamin Nelson Perry ostao je u sedlu. Kimnuo je dvojici, a jedan od njih pokaza zube.

— Pripazi — rekao je. — Ne dopusti da nešto odvrati tvoju pažnju!

— Budi bez brige — odgovori mladić. Glas mu je zvučao malo promuklo. Bio je nervozan, ali to mu nitko nije mogao zamjeriti.

Dvojica su pješice prešla ulicu. Bez oklijevanja su stupili na pločnik. Tamo su malo zastali i ogledali se oko sebe.

Neki je čovjek brzo projahao mimo njih i skrenuo u ulicu što je vodila na željezničku stanicu odakle je vjetar donosio zvižduk lokomotive i nejasne, isprekidane zvukove limene glazbe.

Jedan od blizanaca otvorio je vrata banke. Ušli su u prostoriju sa šalterima. U njoj je službenik John T. Neal bio zaposlen brisanjem okvira slika na zidovima, dok je iza pregradnog zida od rešetaka James Leacock malo odškrinuo prozor kako bi mogao osluškiivati glazbu.

Obojica službenika bila su iznenađena. Nisu računali na klijente baš sada kad je dolje na stanici priređen velik doček Tayloru Montgomeryju, a iznad kuća je visila tako gusta magla da bi neki stranac jedva mogao pronaći bančina vrata.

— Dobro jutro, gospodine — pozdravi čovjek koji je prvi ušao smije-

šeci se široko dok je otkopčavao ogrtač.

Iza njega stajao je njegova slika i prilika lako raskrečenih nogu, leđima okrenut vratima. Iz ogrtača je, otprilike u visini bokova, između dva puceta, stršala dvostruka cijev sačmarice: Otvor je bio uperen u Johna T. Neala koji je stajao na stolici i pustivši metlicu od perja na pod.

— Zatvori prozor! — zapovjedi čovjek otkopčana ogrtača. Glas mu je zvučao mirno. U ruci je držao revolver 45 i prišao pregradnoj stijeni od rešetaka.

James Leacock, koji se dobrovoljno javio da će ostati u banci dok njegov pretpostavljeni Tom Nichols, direktor banke i predsjednik Gradskog vijeća, bude na stanici držao govor, ugledao je jahača koji je konja dotjerao do prozora i također uperio u njega revolver.

James Leacock je zacijelo pomislio na ženu i dvoje djece koji su također bili na stanici da pozdrave Taylora. Sjetio se kuće koju je htio sagraditi novcem što ga je prištedio za dvadeset godina. Pomislio je na tetu Peggie koja će sutra imati rođendan, a i na to kako je na groblju hladno, a magla ostaje tamo duže nego bilo gdje drugdje. Pritisnuo je prozor i gurnuo zasun.

— Tko od vas ima ključ blagajne?

John T. Neal, čije su ruke ležale na masnoj kosi s razdjeljkom u sredini, grčevito proguta slinu pri čemu mu je jabučica skočila iznad krutog ovratnika košulje. Inače nije nikada nosio krute ovratnike, jer je imao osjetljivu kožu. Ali danas je bio poseban dan. Danas se Taylor Montgomery vraćao kući.

— Tom Nichols, naš šef, nije ovdje. On ima ključ blagajne — brzo je odgovorio.

Bio je to pokušaj od kojega nije mnogo očekivao. Ali ipak — poslije će barem moći reći da je sve pokušao.

Poslije?

Čovjek s revolverom, koji je stajao uz pregradni zid od rešetki, gurne revolver malo naprijed. Lice mu je bilo ozbiljno.

— Misliš li da bi mi to nešto značilo, čovče? — zapita, a njegov je revolver ciljao točno u trbuh Johna T. Neala.

Trebalo je samo još pritisnuti obarač. Zidovi banke prigušit će pucanj. A vani je visila magla poput pokrivača. Osim toga, još je uvijek svirala glazba. Sada je bila na redu pjesma: »Zelene se ljiljani u rastu«. Dobro se čula.

— Ja imam ključ — izgovori James Leacock drhtavim glasom. Njegovo je naborano lice bilo mrtvački blijedo. Podigao je ruke.

— Gdje je? — zapita čovjek sa sačmaricom.

— U džepu.

John T. Neal je znao da Leacock nema ključa u džepu. Znao je da James Leacock uvijek ima u džepu hlača »Colt Derringer«, iako Leacock nije ostavljao takav dojam.

Vrata su se otvorila. Ušao je treći čovjek. Na njegovoj prosijedoj bradi visilo je nekoliko kapljica rose. Crne sitne oči blistale su ispod gustih obrva.

James Leacock i njegov »Colt Derringer«! John T. Neal je osjećao kako mu se napinje koža na zatiljku. Lice mu je oblio ledeni znoj. S ulice su dopirali zvuci usne harmonike. I pjesma »... i zamijeni zelene

milijane rascevalim cvijećem, crvenim i plavim...*

— Dobro, čovječe. Izvadi ključ — reče čovjek pokraj pregradne stijene.

— Oprostite, Leacock — odjednom će John T. Neal — vjerujem da je ključ u ladici Nicholsova pisaoćeg stola. Ne vjerujem da ga imate u džepu. Mislim da u džepu imate »Derringer«. Sada su ovdje tri čovjeka, a jedan »Derringer« ništa ne znači, Leacock. Vjerujem da će nas oni ubiti.

Čovjek sa sačmaricom se grubo nasmija.

— Imaš zaista razumna momka, Leacock. Preostaje ti pet sekundi da daš mojem bratu ključ.

Leacock kimnu. Razvedrio se što je John T. Neal ovo rekao. Bio je gotovo sretan. Time je sve bilo odlučeno. Nitko mu neće moći ništa spočitavati. Sada su znali da ima »Derringer« u džepu. Otišao je do pisaoćeg stola i izvukao ladicu. Tu je ležao ključ. A pokraj njega »Colt 38« niklenog drška.

Leacock baci pogled iznad pisaoćeg stola. John T. Neal stajao je na stolici poput stupa što podupire strop. Kroz željezne rešetke pregradne stijene bio je u njega upečen revolver.

— Ja ne bih razmišljao, Leacock — reče čovjek iza rešetki. — Ne, ne bih to činio.

Čovjek prosijede brade, koji je stajao pokraj prozora, malo je odškrinuo vrata. Magla je postala prozirnija. Sada se mogao vidjeti niz kuća na suprotnoj strani ulice. A melodija je postala jasnija praćena usnom harmonikom Benjamina Nelsona Perryja.

— Pjevaj!

Čovjek sa sačmaricom promatrao je Johna T. Neala. Neal se zbunjeno smiješio.

— Ali ja...

— Moraš pjevati!

John T. Neal počeo. Bio je to gotovo kraj pjesme...

Glas Johna T. Neala zakaže kad je stigao do pripjeva. Gledao je Leackocka. Podigao je revolver. James Leacock je imao dvije mrlje na licu. Oči su mu svjetlucale.

— Leacock! — zaurila John T. Neal.

U istom trenutku zagrmi revolver u ruci čovjeka pokraj pregradne stijene. James Leacock je snažno udario o stražnji zid i pao na pod ispred blagajne.

— Sidi sa stolice! — poviče čovjek sa sačmaricom. — Kako se ulazi ovamo?

— Kroz vrata — odgovori John T. Neal. — Ali James Leacock ima ključ od vrata.

Bila su to vrata od čeličnih podupirača. Čovjek s revolverom ih je tresao. Ali nisu se otvorila.

— Mora postojati i neki drugi put.

— Ne. Stražnja vrata vode u malu komoru bez prozora. Tamo su ugovori i vrijednosni papiri. Nema drugog puta.

— A ti nemaš ključ?

— Nemam.

Pogledali su se. Vani je sada bilo tiho. Sunce je prodiralo kroz maglu. Čovjek pokraj prozora pogleda van. Na drugoj je strani ulice sjedio Benjamin Nelson Perry, na konju. Učinio je kretnju rukom: znak opasnosti, znak da moraju požuriti. Došao je s oba konja preko ulice, sa usnom harmonikom između zuba.

— Nemamo više vremena — reče čovjek pokraj prozora. — Do vruga, ostat ćemo praznih džepova!

Otvorio je vrata. Jarko svjetlo prodrlo je u banku. Benjamin Nelson Perry je odjednom držao revolver u ljevici. Podigao ga je uvis i opalio. Nakon hica uslijedio je krik. Negdje je zazvečalo prozorsko staklo.

— Zao mi je — reče John T. Neal. — Leacock je to morao bolje znati.

Čovjek sa sačmaricom ga je na trenutak promotrio koso nagnute glave. Onda mu je grubo gurnuo cijev sačmarice u trbuh. John T. Neal se presavinu poput noža za sklapanje, a čovjek podignu čizmu prema njegovoj glavi, ali je nije pogodio. John T. Neal je pao na podu. Revolver ispod njegova pazuha pritiskao ga je u prsa. Nije se odlučio posegnuti za njim. Leacock je bio mrtav, a mladić s usnom harmonikom je nekoga pogodio.

Ljudi su skočili na konje. Negdje je prasnula puška, metak je pogodio čovjeka sa sačmaricom i izbacio ga iz sedla. Njegov blizanac skoči s konja i podigne ga. Zajedničkim silama uspjeli su se popeti u sedlo. Ali sačmarica je ostala na tlu, a John T. Neal potrči iz banke i podigne sačmaricu uvis. Pucao je za njima kroz maglu, ali su bili predaleko da bih ih mogao ugroziti.

II

Taylor Montgomery nije bio samo čovjek koji je uspješno djelovao. U dobi od jedva trideset i šest

godina ubio je šestoricu muškaraca, trojicu od njih za vrijeme petosatne bitke negdje u Teksasu. Ali nisu se brojili samo mrtvaci. Otkrio je najmanje pedesetak kradljivaca, lopova, razbojnika, krijumčara, ubojica i ostalih zločinaca. Bio je poznat kao nemilosrdan i ustrajan lovac, brz strijelac i dobar borac šakama. Ali i kao šarmantan muškarac koji je osvajao ženska srca. O njemu se mnogo toga pričalo. Svatko je umio ispričati barem neku malu priču čim bi bio spomenut Taylor Montgomery.

Mnogo se govorilo o čovjeku koji se rodio prije trideset i pet godina, još prije građanskog rata, vjerojatno u nekim prerijskim putničkim kolima što su se spustila putem za Santa Fe i prošla pokraj Fort Uniona. Novorođenče je noću bilo ostavljeno pred vratima bolnice u tvrđavi. Tu ga je našao dežurni liječnik Franklin Montgomery, odmah ga previo, pobrinuo se da bude nahranjen i odvezao ga u Watrous, gdje Marti Montgomery nije bilo nimalo teško da uz svoju tek rođenu djevojčicu doji i ovog malog dječaka.

Taylor Montgomery — Taylor zbog kapetana Jamesa F. Taylora — rastao je u kući Montgomeryjevih. Razvio se u vitkog mladića koji je sa šesnaest godina stupio u vojsku i za najkraće moguće vrijeme postigao kapetanski čin.

Kad je njegov poočim, Franklin Montgomery, vojni liječnik sa činom pukovnika, umro od tuberkuloze, kapetan Taylor Montgomery je svukao uniformu, čak se odrekao mirovine i dao se od republikanaca kandidirati za šerifa. To je bilo u Las Vegasu u Novom Meksiku, ma-

lom gradu na rijeci Gallinasu, u sjedištu pokrajine San Miguel.

Jasno, zajedno s njime postala je starija i privlačnija i Liza Montgomery. Iako nisu bili prava braća, spavali su u istoj sobi i uskoro se u Lizi razvila privrženost, a u Tayloru Montogmeriju ljubav bez ikakvih primisli. Vjenčali su se kad je on još bio kapetan.

Ali to je bilo vrlo davno.

Tako se barem činilo Tayloru Montgomeryju kad je sišao s vlaka u Watrousu.

Ostario je. Lice mu je bilo obilježeno. Kosa na sljepoočicama posijedjela, a ljudi se nisu mogli sjetiti da su ikada prije vidjeli da se tako drži.

Bio je pogrbljen. Opuštenih ramena. Kao da je umoran. Stajao je na željeznoj papučici, držeći se ljevicom za mesingano priručje. U desnici je držao putnu torbu. Bio je odjeven u moderno odijelo koje mu je besprije korno stajalo. Bijela košulja i kravata. Cipele su mu bile blistavo očišćene. Kad je skinuo šešir s glave i mahnuo njime, vjetar mu je zahvatio gustu srebrnim pramenovima prošaranu kosu.

Nekoliko trenutaka vladala je tišina na željezničkom peronu Watrousa. Samo je vjetar lelujavao velikim platnom razapetim između brzojavnog stupa i starog rezervoara za vodu, na kojem je George Jemes jarkocrvenom bojom napisao: »DOBRODOŠAO KUĆI!«

Sunčana zraka što se probila kroz rupu u mali obasjala je mršavo lice Taylora Montgomeryja. Nasmiješio se onim širokim smiješkom zbog kojeg su življe zakucala djevojačka i ženska srca. Svakako, bilo je poznato da Liza neće biti s njim. Liza

Montgomery je umrla prije malo više od četiri godine pri porodu njihova prvog djeteta. Nakon toga Taylor je bio pomoćnik državnog šerifa, zatim Pinkertonov detektiv, pa agent društva »Wells Fargo«; bio je u nekoliko gradova šerif, na kraju u Tucsonu i Bisbeeju u Arizona.

Vratio se u Watrous, u mali grad na raskršću ceste za Fort Union i željezničke pruge za Atchinson i Santa Fe, zbog sedamdeset petog rođendana svoje pomajke koju je volio kao da ga je rodila.

Kad se napokon spustio sa vagonске željezne papuče, gospođica Broxmayer, učiteljica iz Las Vegasa, gurnula je malu Anu Boulder, kćerku gradonačelnika Watrousa, prema Tayloru Montgomeryju. Ana je grčevito držala u maloj ruci stručak prerijskog cvijeća i stala krasnosloviti, jakim i uzbuđenim glasom. Taylor je prihvatio stručak, zamijetivši prijekoran pogled gospođice Broxmayer koja je podigla malu Anu u naručje. Ljudi su zapljeskali, sve dok ih nisu nadjačali zvukovi vatrogasne glazbe s pješmom »Zelene se ljiljani u rastu«.

Taylor Montgomery ugleda svoju majku, sitnu staricu snježnobijele kose, kako sjedi u stolici s kotačima. Usne su joj bile tamne i uske, a koža lica poput uvela zelena lista iz herbarija.

Glazbenicima je dirigirao Henry Rowlan, a među njima se nalazio i Sylvester Jackson s velikim bubnjem. Sylvester Jackson je odrastao zajedno s Taylorom i Lizom. Sin podoficira Franklina Jacksona iz 9. konjaničkog puka, prvog crnačkog puka u Sjedinjenim Američkim Državama.

Taylor Montgomery je vidio i druga manje-više poznata lica. Među gledateljima nalazio se i Jim Bullock, bivši šerif Las Vegasa. Porebeo čovjek, lica nalik na lukavu svinjnu, klempavih ušiju, zubi požutjelih od duhana.

Thomas Nichols, gradonačelnik i predsjednik Gradskog vijeća, demokratski zastupnik pokrajinske vlade, direktor podružnice banke iz Santa Fea — kojega je nekoć Taylor Montgomery zvao jednostavno »ujakom« — stajao je sada na uzvišenju ukrašenom crvenim, bijelim i plavim ukrasima u obliku ruža i čekao da počne govor čim vatrogasci završe pjesmu »Zelene se ljiljani u rastu«. Namigivao je, smiješio se razvukavši usta od uha do uha, rumen u licu.

Tamo je stajao i Horace Talcott, niska rasta, ružan poput staroga patuljka. Djelovao je kao da ima metak u trbuhu ili mu zadaju jada neke druge boli. Ponekad bi dobacio podrugljiv pogled, ali mu Taylor Montgomery to nije zamjerao. Konačno, zajedno su polazili školu, a već tada je Horace Talcott izgledao mnogo stariji i ružniji čak od Stuarta Hacha, koji također nije bio ljepotan sa svojim rumenim krumpirastim nosom i šiljatom bradom. Stuart Hatch je nosio zvijezdu gradskog šerifa ili šerifova pomoćnika. Nije se moglo točno vidjeti jer je u pravilnim razmacima uvlačio dim iz lule i izbacivao modre oblake iznad šiljate brade prema tlu.

Gospođa Jones je postala deblja, a gospodin Jones mršaviji, što nije iznenadilo Taylora Montgomeryja. Jonesovi su, naime, imali četrnaestero djece od kojih su troje najmla-

dih. i najstarija kćerka, također, već četiri puta majka, također došli na stanicu.

Joe McNamara se oženio i bio još uvijek zaljubljen, što Tayloru Montgomeryju nije bilo teško odgonetnuti. Joe je bio čovjek srednjeg rasta, punašan, okrugla lica, svijetle kose i blijedomodrih očiju. Njegova žena, peto dijete Jonesovih, bila je gotovo isto tako visoka i podebela. Bila je nalik na svoju majku iako joj dosad nije uspjelo ni približno dostići rekord majčina rađanja. Jer, pred McNamarovima stajalo je, držeći se za ruke, samo dvoje djece: djevojčica i dječak.

Milton Walker, vlasnik saluna »Fiddleback« i kockarnice koju je nazvao »Poker-Joker«, čučao je na nekoj bačvi, bez sumnje punoj piva i tek je trebalo da bude načeta.

Tu su bili i José Ortega i još nekoliko znanaca Taylora Montgomeryja. Među njima je bila i djevojka po imenu Samantha. Ali ovu djevojku Taylor nije poznavao. Vidio ju je među ljudima, gotovo skrivenu iza ostalih: smeđa kosa i usko blijedo lice na kojem su se nalazila dva velika tamna oka. Bila je odjevena u tirkizno zelenu haljinu i stajala je s nekim starijim čovjekom koji je izgledao poput Engleza, a vjerovatno je to i bio: na lijevom je oku imao monokl, stajao je uspravno poput stupa, čak se nije pomaknuo, osim kad je odjeknuo pljesak. Očito je pljeskao bezglasno.

— Prijatelji! Sugrađani! Veliko mi je...

Pljesak je još trajao, a Thomas Nichols — sin francuskog gusara s Missisippija i engleske grofice koju je Jednooki Nichols silovao na zauzavljenom parobrodu, što je Tho-

mas Nichols jednom nakon pola boce viskija povjerio Tayloru Montgomeryju — podigne obje ruke kako bi naveo svjetinu da zašuti.

— Prijatelji! Sugrađani! Veliko mi je zadovoljstvo što mogu pozdraviti povratak našeg...

Thomas Nichols je opet bio prekinut, ali ovaj put je to učinio njegov službenik John T. Neal koji je dotrčao niz ulicu mašući sačmaricom iznad glave.

Prisutni su najprije pomislili na neku šalu, povjerovali su da je netko izmislio nešto posebno, ali Taylor Montgomery je vidio kako je Thomas Nichols mrtvački problijedio prije nego što se ljevicom primio za čelo.

A smijeh, što je tu i tamo izbio, zamro je čim je John T. Neal glasno objavio da je upravo izvršen napad na banku.

— James Leacock... James Leacock...

Zašutio je i ostao pred postoljem ukrašenim papirnatim ružama i vrpcama. Pogled mu je lutao unao-kolo, sve dok nije pronašao ženu koja je stajala među gledateljima. Bila je to mršava žena niska rasta i strogo začesljane svijetlosmeđe kose. Za svaku je ruku držala jedno dijete. A pokraj nje je stajala starica isto tako niska rasta, s malim djetetom u naručju.

— Jim — tiho izgovori žena s neopisivim strahom u širom otvore-nim očima. — Neal, zar se nešto..

Djevojčica s njene lijeve strane zahtijevala je bombon iz vrećice koju je njezin brat držao u ruci. Ali dječak se odjednom istrkao i otrčao. Malo podalje je stao i pobje-donosno pokazivao djevojčici vrećicu bombona.

— Ostani pokraj bake, Kathy — reče žena. — Ostani ovdje i budi dobra.

Njezinu je glasu nedostajalo snage. Krenula je pokraj Johna T. Neala uz ulicu. Nisu joj bile suze u očima. Hodala je podignute glave, uspravnih leđa: sitna křhka spodob-a, sama na ulici što je sa željezničke stanice vodila gore u grad.

Starica je primila djevojčicu za ruku. Nekoliko žena joj je prišlo, a Samantha Whitemann je podigla djetešce u naručje kad je starica zatražila pomoć.

Thomas Nichols je sišao s uzviše-nja. Tek sada je nastala gužva. John T. Neal se odjednom našao okružen ljudima i obasut pitanjima na koja je morao odgovoriti. Stuart Hatch odgurnu radoznale u stranu.

— Polako, ljudi! — zaurla u tišini — Polako! Pustite me najprije da prođem.

— Arch Walker je izišao iz salona s »vinčesterkom« — reče John T. Neal. — Metak mu je prošao kroz rame.

— Arch?

Milton Walker nije mogao to povjerovati. Arch je jutros bio sasvim pijan, tako pijan da je poput mrtva-ca ležao iza bara, s grlicem boce rakije u ustima. Milton Walker gurne laktom doktora Sagera, mladog ovdašnjeg liječnika.

— Što još čekaš, doktore? Mojem je bratu prostrijeljeno rame! Mogao bi iskrvariti!

— Ostavi ga neka malo teče iz njega — gotovo mračno odgovori Sanger.

— Što je s Jamesom Leacockom? — zapita Stuart Hatch. — Zar je mrtav?

— Dobio je metak u glavu — tiho objasni John T. Neal. — Pokušao je s vašim revolverom 38, šefe.

— S mojim revolverom! — Nichols odmahnu glavom. — Baš s njime! Nije bio čak ni napunjen!

Ljudi su trčali ulicom. Sitna je žena nestala između kuća.

— Hatch, dođi sa mnom — reče Tom Nichols.

Iznad glava je vidio Taylora Montgomeryja kako stoji pokraj vlaka. Uz njega je stajala Narcisa Montgomery i držala ga za ruke. Taylor Montgomery lagano kimnu, a Thomas Nichols mu uzvрати. Onda je krenuo, praćen ostalima, prema gradu. Tu su ostali samo majka gospođe Leacock i Englez sa svojom kćerkom. Crvenokosi dječak, pun pjega, grickao je bombone. I putnici koji su htjeli dalje putovati vlakom trčali su iza stanovnika grada, ispred svih vlakovođa s ložacem lokomotive i pratiteljem vlaka. Na kraju »kolone« bio je konduktar, Crnac kojega je vlakovođa neprekidno upozoravao na vozni red, no ovaj je samo odgovarao da svu odgovornost preuzima on sam i nitko drugi neće za to biti okrivljen.

Englez je došao prijeko. Lako se naklonio gospođi Montgomery, skinuo šešir i biranim oksfordskim engleskim jezikom rekao:

— Dobro došli u Watrous, gospodine Montgomery. Zovem se Whiteman, Philip Whiteman. Kad sam čuo da vas očekuju, došao sam iz Santa Fea ovamo.

Taylor Montgomery se nije sjećao da je ikada vidio toga čovjeka. I ime mu je bilo nepoznato. Jasno, postojalo je nekoliko Whitemana koje je ponekad sreo. Pokušao ih se sjetiti, ali ni jednoga od njih nije

mogao dovesti u vezu s ovim čovjekom.

— Drago mi je — odgovori Taylor Montgomery.

Whitemanov je stisak ruke bio topao i čvrst. Bacio je pogled na djevojku u tirkizno zelenoj haljini. Tek sada ju je mogao vidjeti od glave do pete. A što je bilo između toga još je nadmašilo njegova očekivanja. Haljina, iako krojena široko, ipak nije mogla sakriti savršene oblike njezina tijela. Bila je, nedvoumno, najljepša djevojka koju je ugledao nakon smrti svoje Lize.

— Ja sam iz željezničkog društva »Atchinson i Santa Fe« — reče Philip Whiteman. — Da li bismo se možda mogli poslije sastati negdje u gradu, gospodine Montgomery?

— Pretpostavljam da ste u potrazi za željezničkim detektivom?

Whiteman kimnu.

— Otprilike tako. Čim budete našli za mene vremena, izjasnit ću se točnije, gospodine Montgomery. Mislim da je sada nezgodan trenutak za razgovor.

Taylor Montgomery bacil još jedan pogled tamo gdje je djevojka njihala u naručju nepoznato dijete koje je maloprije izgubilo oca, dok su se dvije starije žene trudile oko sijede starice koja više nije mogla suzdržavati suze. Mala je djevojčica neprekidno pitala zašto baka plače, ali nije dobila odgovora.

— Pretpostavljam da stanujete u »Santa Fe Trailu« — reče Montgomery. — Taj je hotel pripadao Miltonu Walkeru, a bio je jedini i najbolji u gradu. — Obavijestit ću vas prije nego što dođem.

— Izvrsno! Oprostite što sam smetao, gospođo — reče Whiteman, još jednom se naklonivši.

Onda je otišao prijeko, primio dječaka za ruku i odveo ga preko željezničkih tračnica do korala u kojem su blejale ovce, očito čekajući da budu utovarene u vlak.

III

Taylor Montgomery je stajao pokraj prozora svoje sobe na drugom katu Montgomeryjeve kuće smještene u blizini Glavne ulice, koso od hotela »Santa Fe Trail« koji je isto tako bio dvokatnica. U prizemlju se nalazio salun »Horseshoe«, a gore je bilo osam soba. Kad je Fort Union bio još potpuno napučen i prije nego što je bila izgrađena željeznička pruga preko prijevoja Taton do Santa Fea, Milton Walker je sa svojim salunima, hotelom i kartaskim prostorijama zaradio mnogo novaca. Dovoljno novaca da sebi sada malo olakša život i bez zavisti promatra kako je susjedni grad Las Vegas postao središtem zabave za kauboje s rančeva, dok je Watrous jedva životario ne imajući izgleda za ružičastiju budućnost. U Fort Unionu je još bila vojska, ali se čekala odluka vojne uprave za konačno napuštanje tvrđave koja je već godinama bila predaleko od žarišta vojnih razmirica između Indijanaca i bijelaca.

Desno i lijevo od Glavne ulice već je bilo nekoliko nenastanjenih kuća s razbijenim prozorskim staklima i pročeljima bez boje.

Ali Montgomeryjeva kuća bila je svježe obojena. Narcisa Montgomery, koja je stanovala u velikoj kući sama s kućnom pomoćnicom Crnki-

njom, nije namjeravala pod stare dane napustiti Watrous. Ovdje i u Fort Unionu provela je najljepše godine, a uređaj kuće bio je svjedok središnjosti i blagostanja što ga je obitelj uživala još za života pukovnika Montgomeryja.

Taylorova je soba ostala nepromijenjena. Na zidovima je visilo nekoliko crteža iz dječjih dana. Krevet mu je bio svježe presvučen. Pusteni je medvjed čučao na ormaru, a Lizina slika u teškom zlatnom okviru bila je obješena iznad kreveta.

Taylor Montgomery je sjeo na prozorsku dasku i vidio kako Stuart Hatch i Thomas Nichols dolaze preko ulice. Očekivao je da će ga oni potražiti. Prije je, s posadom tvrđave u gradu, bilo drugačije. Taylor Montgomery se sjećao kako je gotovo svake noći negdje odjeknula pucnjava. Skoro svake noći, a ponekad i usred bijelog dana.

Zvekir na vratima je tri put udario. Taylor Montgomery napusti sobu i spusti se dolje. Crnkinja Molly je otvorila vrata. Pred njima je stajao Nichols sa šeširom u ruci i upitao za Taylora Montgomeryja.

— Uđite.

Thomas Nichols stupi u hodnik. Stuart Hatch ga je slijedio poput sjene.

— Gdje je majka? — zapita Taylor Crnkinju.

— Gospođa je legla — tiho odgovori Molly. — Jutro je bilo naporno, a gospođa nije, zbog uzbuđenja, cijelu noć spavala.

Taylor Montgomery odvede muškarce u salon gdje se nalazio golemi klavir. Tu pokaže ormar u kutu.

— Poslužite se ako želite nešto popiti.

Stuart Harch odmahnu glavom.

— Jesi li ikada čuo za braću Marsh, Taylore?

— Nisam — reče Taylor Montgomery koji nije morao lagati. — Jesu li oni napali banku?

Thomas Nichols, koji je prišao ormaru i ispitujući vagao svojim velikim rukama bocu »Johnnie Walkera«, kimnu.

— Nathaniel i Jedediah Marsh. Henry Corwin i neki mlad momak, za kojega ne znamo kako se zove, bili su s njima. Momak je opalio Archu metak kroz ramena. Jed Marsh je ubio Leacocka. John Neal je odmah prepoznao braću, jer se nisu ni potrudili rupcima prekriti lica, nakon toga što su bili prepoznati za vrijeme jednog napada na banku. Došli smo da... dakle, pitanje je imaš li vremena i želje za to, momče?

Nichols je imao pravo nazvati ga momkom. Još i sada. Bio je barem dvostruko stariji od njega. Nekoć ga je njihao na koljenima. Taylor Montgomery se slabo toga sjećao. Poslije, kad je već bio malo odrasliji, odlazio je s ujakom Tomom nedjeljom u ribolov i od njega je naučio kako se pronalaze i izvlače ribe s dna rijeke.

— Ja sam ovdje gradski šerif — reče Stuart Hatch. — Ništa više, razumiješ li? U Las Vegasu radi Marcus Roberts s dvojicom pomoćnika. Imaju pune ruke posla da bi održali red u gradu. A Robert zaista mnogo ne vrijedi otkako mu je sačmarica eksplodirala u rukama. Oči su mu upropaštene. Zbog toga sam odlučio sam krenuti u lov za braćom Marsh i pomislio sam da bi možda i ti htio u tome sudjelovati?

— Dakle, ti i ja.

— Ne. I potjera dobrovoljaca.

— Tko se javio?

— Joe McNamara, Silvester Jackson i Horace Talcott. Ali siguran sam da će se javiti još neki, ako doznaju da ideš i ti.

— Došao sam zapravo ovamo da se malo odmorim — odgovori Taylor Montgomery. Sjedne na stolicu za okretanje. Podigao je poklopac klavira i prvi put nakon više od petnaest godina pokušao svirati »Zelene se ljljani u rastu«.

U međuvremenu je Nichols ulio sebi punu čašu viskija. Zaobišao je okrugli stol od mahagonija i ispio gutljaj. — Raspisao sam za hvatanje počinitelja nagradu od dvije stotine dolara koju ću isplatiti iz svoga džepa. Željezničarsko je društvo već odredilo nagradu od pet stotina dolara za Nata i Jeda Marsha. Znam da nisi lovac na nagrade, momče. I budući da ćeš se ti odreći novca, moći će taj iznos biti isplaćen udovici. James Leacock ostavio je za sobom troje malodobne djece, a meni je teško pri pomisli da ću ih sresti na sprovodu njihova oca.

Taylor Montgomery makne prste s tipki klavira i okrene se na stolicu.

— Poznaš li Philipa Whitemana? — zapita on Thomasa Nicholisa.

— Da. Čak dobro. On je valjan i uzoran čovjek, momče. Drži u redu cio željeznički dućan u Santa Feu. S mnogo je odlučnosti i dobre volje zaradio imetak koji će mu omogućiti da se sasvim mirno povuče na svoj ranč na Canadianu. Došao je da te pridobije momče. A ja mislim da bi ti zaista morao razgovarati s njime.

— Odlučio sam da ću to učiniti — reče Taylor Montgomery. — Ako

imate vremena, možete me otrpiti. Potrebna su mi neka obavještenja prije nego što mi i na um padne da krenem u potragu za braćom Marsh.

— Ali nisi protiv toga? — zapita Stuart Hatch s mnogo nade.

Taylor Montgomery ustane i pride niskom Hatchu.

— Dobar dan, Hatch — reče. — Nismo se dugo vidjeli.

Hatch nabora čelo. Onda prihvati Montgomeryjevu ruku.

— Ne znam, Taylore. Ne znam treba li da se zaista raduješ što si ovdje.

Philip Whiteman, Thomas Nichols i Taylor Montgomery čekali su u salunu »Fiddlebock« Miltona Walkera.

Walker je stavio na stol bocu viskija »Kentucky Bourbon«. Taylor Montgomery nije mnogo pio. Jutros nije još ništa jeo.

Stigao je Horace Talcott. Ružan, niska rasta, očiju zelenkasta sjaja. Prišao je stolu i pružio Tayloru Montgomeryju ruku. Zatim je kinuo Philipu Whitemanu. Uskoro nakon njega stigli su Joe McNamara i Jim Bullock. Jim Bullock je izgledao kao da se već odlučio za lov i odmah je sa sobom ponio »vinčesterku 73«.

— Ako je istina da ti predводиš potjeru, Montgomery, onda će nam se uskoro priključiti i žene i djevojke.

— To neće biti nikakav izlet — reče Milton Walker i nali je piva u McNamarinu čašu.

— Izlet ili ne, nije važno — odgovori Jim Bullock, visok i krepak čovjek od pedesetak godina. U vojsci je za vrijeme građanskog rata

dotjerao do artiljerijskog poručnika. Poslije je u Springeru, gradiću sjeverno od Watrousa, izabran za šerifova pomoćnika. U Watrousu je posjedovao radionicu oružja i trgovinu željeznom robom. Vjerojatno je naslutio posao u opskrbljivanju potjere puškama, revolverima i mecima pošto je Philip Whiteman objasnio da će u ime željezničkog društva »Atchinson i Santa Fe« preuzeti sve troškove i izdatke.

U tom je trenutku ušao Jose Ortega. Posjedovao je Sylvesterom Jacksonom konjušnicu za iznajmljivanje i rekao da je crnac Jackson odjahao na ranč »Dvostruki O« po nekoliko dobrih jahaćih konja.

— Vratit će se do objeda — dodao je i sjeo na klupu pokraj prozora.

Jose Ortega je bio prije toga predradnik Hanka Johnsona, vlasnika ranča »Dvostruki O«. Tada se pokušao osamostaliti, ali je suša 1876. godine pretekla snove ovoga Meksikanca. Prepustio je svoju zemlju Johnsonu, a novcem od prodaje preuzeo konjušnicu za iznajmljivanje zajedno sa Sylvesterom Jacksonom, Crncem kojemu je bio u Tekساسu slomio lijevu nogu. Odonda je Sylvester Jackson šepao, a pri promjeni vremena čak je hodao sa štapićem. Usprkos tome bio je nenadmašiv jahač, a pričalo se da dobro poznaje konje i umije obuzdati i najdivljijega pastuha.

Stuart Hatch doveo je Johna T. Neala, bankovnog službenika kome je lice još uvijek bilo mrtvački blijedo. Na njemu se zapravo tek sada vidjelo kakav je udarac doživio. Milton Walker mu je ponudio čašu viskija, a Neal ju je jednim gutljajem iskapio.

— Tako, brzojavio sam u Santa Fe i las Vegas — reče Hatch. — Poručio sam im neka dobro naćule uši. Ali ne vjerujem da će od toga biti neke koristi. Banda će se čuvati da pokaže svoje lice u jednom od tih gradića.

— Napad na ovdašnju banku nije im donio ni prebitog centa — javi se Joe Mc Namara. — Mislim da će pokušati još jednom negdje drugdje.

— Gdje? — zapita Jim Bullock. — Ovdje ne, to je sigurno. Tu su ostavili jednog mrtvaca i mogu lako zamisliti što će im se dogoditi ako ih ovdje ulovimo.

— Ne preostaje nam gotovo ništa drugo osim da slijedimo njihove tragove — reče Stuart Hatch. — Ako mi uspije otrijezniti Hawka, imat ćemo najboljeg čitača tragova koji postoji na jugoistoku.

— Tko je taj Hawk? — zapita Taylor Montgomery.

— Pola Kiova, pola Crnac — odgovori Hatch. — Ljudi ga obično nazivlju Niger Hawk. Ako ima novaca da kupi rakiju, dvadeset četiri sata je pijan. Prije je radio na pakiranju robe u McKineya koji je nastradao s Mackenzijevim četama u Palo Durou. Neko je vrijeme bio Crookov izviđač. Nakon toga se bavio trgovinom pokraj prijevaja Gloriettee. Tu je pekao rakiju, prodavao je Indijancima i izgubio dozvolu za posao. Za dvije godine uspio je zapiti imetak. Tu i tamo obavi neki prigodni posao za koji mu većinom plaćaju rakijom.

— Gdje bismo ga sada mogli naći? — zapita Taylor.

— U nekom boksu u staji više mrtva nego živa. Priča se da je

sinoć zajedno s Archom iskapio pet boca rakije.

— Sedam — ispravi ga Milton Walker. — A pri tom im je Greg Landry malo pomogao. Bilo je četiri sata ujutro kad sam čuo buku iz podruma. Otišao sam dolje i tamo su ležali jedan pokraj drugoga u prljavštini. Izbacio sam Hawka na ulicu, ostavio Grega da leži u podrumu, na vrata stavio zasun i odveo Archa gore do šanka. Tamo se probudio i počeo urlati kao da sam mu se prijetio nožem. Imao sam za sobom naporan dan i nisam se htio s njime svađati. I zato sam ga ostavio neka spava iza šanka.

— Ako želimo slijediti tragove, onda nam je Hawk potreban — reče Stuart Hatch. — Moramo pretpostaviti da su braća Marsh odjahala u planine. Hawk pozna planine. A pozna i pustinju i ljude koji u njoj žive. Pozna svaki pedalj zemlje, svaku rupu u koju bi se oni mogli zaući. Zna gdje ima vode i gdje se može naći kukuruza ili krumpira. Pozna Indijance, ima među njima više prijatelja nego neprijatelja. Trebamo Nigera Hawka, Taylore.

— Kako dugo traje dok se on otrijezni?

— Otprilike popodne moći će se osoviti na vlastite noge — reče Joe McNamara. — Gotovo uvijek ustaje popodne. Ponekad malo ranije, ponekad tek kad zađe sunce.

— Ionako nećemo krenuti prije no što sutra svane — izjavi Taylor Montgomery koji je sada već odlučio da predvodi potjeru.

— Znači, sudjeluješ? — zapita Jim Bullock.

— Da.

— Dobro, Monty, to je zaista dobro. Vjerujem u to da ćemo uloviti braću Marsh.

— Željezničko društvo će vam se odužiti — reče Philip Whiteman. — Već mjesecima pokušavamo onemogućiti bandu. Ali doživljavali smo same neuspjehe. Izgubili smo četiri čovjeka i mnogo novaca. A nije nam uspjelo približiti se banditima.

— Ako nas vodi Montgomery, moramo nešto postići — javi se Milton Walker. — A nećemo odustati sve dok ih ne ulovimo. To smo dužni Jamesovoj udovici i njezinoj djeći, Whiteman.

Whiteman kimnu.

— Imam povjerenja u Montgomeryja i sve ljude koji mu se priključe. Ukoliko nešto trebate, Montgomery, ako vam bilo čime mogu pomoći, samo mi, molim vas, kažite. Nichols će vam staviti na raspolaganje novac potreban za oružje i opremu potjere. Javio sam svojoj kancelariji u Santa Feu neka odmah brzojavno pošalje primjeran iznos novca u ovdašnju banku. Ako biste načinili popis svih nužnih stvari, bio bih vam zahvalan za kopiju.

— To će biti učinjeno, Whiteman — odgovori Taylor Montgomery. — Jim Bullock će se pobrinuti za oružje i municiju. Jose Crtega preuzima na sebe konje za jahanje i one za nošenje tereta. Tko će se pobrinuti za zalihe hrane?

Milton Walker podigne ruku.

— Danas ću zatvoriti dućan. U skladištu mi vise dvije polovice sušene govedine. Sve što nam inače treba, naći ćemo u glavnoj trgovini.

— Dobro. Svatko će od vas načiniti popis. Stvari moraju do večeras biti sakupljene. Sutra ujutro krećemo.

Taylor Montgomery ustane. Pogledao je sve ljude redom. Sve ih je poznavao od prije. Svi su oni došli na stanicu da mu zažele dobrodošlicu. Godinama su živjeli u Watrousu i proživjeli teška vremena. Svaki je od njih umio rukovati puškom i revolverom. Ali oni nisu bili lovci na ljude. Usprkos tome, Taylor Montgomery je znao da ima najbolje ljude kakve je mogao samo zaželjati. Život ovdje očeličio ih je. Bili su zadovoljni s malim, ustrajni, nije ih bilo lako razočarati, jer su odavno navikli da se ne podaju lažnim nadama. Postali su dio divljine u kojoj su se naselili.

Jim Bullock bio je najstariji među njima. Vijenac kose što je okruživao njegovu čelu bio je potpuno bijel. Ponekad je nosio naočale, jer je na malu udaljenost slabo vidio. Ali još je uvijek mogao svom »Sharps« puškom za bivole ustrijeliti divokozu udaljenu tri stotine jardi.

Milton Walker bio je samo četiri ili pet godina mlađi. Odlučan čovjek čvrstih pesnica koji se uvijek umio snaći u svojim kartašnicama i salunima. Taylor Montgomery se sjećao kad je Milton Walker ubio trojicu nepoznatih razbojnika koji su u njegovu salunu htjeli izazvati nered. Bilo je to kratko vrijeme nakon završetka građanskog rata, kad su kolone kola još vozile Glavnom ulicom i nitko nije čak ni pomišljao da izgradi željezničku prugu preko prijevoja Raton.

Joe McNamara, mršav, dugačkog vrata, dokazao je nakon rata, kao teksaški rendžer, što se u njemu krije. Pokraj Del Riosa ulovili su ga kradljivci goveda i objesili na stablo s glavom nadolje. Komančosi su

ga oslobodili. Horace Talcott bio je najmlađi među njima. U Coloradu su ga zvali »lasica«. Kao pratitelj poštanskih kočija na linijama između rudarskih gradića u Coloradu proslavio se svojom strašnom sačmaricom »Parker«. Horace Talcott pokušavao se ovdje u Watrousu izlječiti od metka što mu je okrznuo pluća, jer je tu barem devet mjeseci u godini bilo toplo i suho.

Sylvester Jackson i Jose Ortega bili su nerazdruživi prijatelji.

Jose Ortega, Meksikanac iz Juarez, nekadašnja pogranična lualica sada je nekoliko puta na ranču »Dvostruki O« dokazao poštenje i marljivost.

Stuarta Hacha, šerifa Watrousa, ponekad su zvali čovjekom bez prošlosti. Nitko nije znao baš mnogo o njemu. Jednog je dana došao, preuzeo pokraj Conchas Rivera na podnožju Corazon Hillsa ranč u vrlo lošem stanju. Sada je tim rančem upravljao njegov brat, dok je on radio u gradu kao šerif, i sedlar.

Ti su se ljudi dobrovoljno javili za potjeru. Malo zatim pridružiti će im se Niger Hawk. On će time biti primoran napustiti boce i sa starim šarcem jahati na čelu potrage. Milton Walker je ponio za njega dvije boce viskija od kojega će Hawk, svaki put kad se bude požalio na bolove u želucu, dobiti gutljaj.

Idućeg jutra, dok je magla još ležala nad rijekom, a snježna kapa Elk Mountaina zarumenjela se od sunca, potraga je napustila Watrous.

Bilo je hladno i još gotovo mračno. Usprkos tome ljudi su izišli na ulicu da pozdrave one koji su krenuli u potragu. Muškarci, žene i dje-

ca stajali su s obje strane ulice. Taylor Montgomery vidio je među njima Philipa Whitemana i njegovu kćerku Samanthu. Usmjerio je svog konja, kojega mu je odabrao Sylvester Jackson, prema nogostupu ispred hotela.

— Dobro jutro — pozdravio je. — Ostajete li ovdje u Watrousu?

— Putujemo podnevnim vlakom natrag u Santa Fe — odgovori Whiteman. — Nadam se da ćemo se tamo jednom vidjeti, Montgomery.

Taylor Montgomery kimnu. Uhvatio je djevojčin pogled. Njezino je lice oblilo lako rumenilo. Prkosno je zabacila glavu što je, jasno zamijetio i Philip Whiteman.

— Zaista mislim da biste morali doći — ponovi Whiteman poziv.

— I ja to vjerujem — suglasi se Taylor Montgomery i malo se nagnuo iz sedla. — Ne puštajte u međuvremenu svoju kćerku da noću sama izlazi.

Ne čekajući odgovora, okrenuo je konja i odjahao do ljudi koji su se zaustavili na granici grada i tamo ga čekali.

Vidio je Narcisu Montgomery na prozoru kuće, a pokraj nje Crkinju Molly čiji je pozdrav u prvom redu bio namijenjen Sylvesteru Jacksonu koji je nekoliko trenutaka zadržao pogled na prozoru.

IV

— Stiže posjet! — dovikne Bob Clinton Perry stojeći samo u hlaćama pokraj zdenca, odmaknuvši s lica mokru kosu.

Bob Clinton Perry navršio je tek četrnaest godina, ali tijelo mu bijaše razvijeno kao u odrasla muškarca: širokih ramena, mišićav. Na njegovu usko lice sada se zalijepilo nekoliko svijetlosmeđih pramenova s kojih se cijedila voda.

Uskim kolnim putem stizala su na brijeg četvorica jahača, a sa sobom su vodili četiri rezervna konja.

Na kući, koja je stajala u sjeni čvorugavog bora, otvorila su se vrata. Izišao je Ike Perry, visok, krupne glave okružene bijelom neposlušnom kosom. Ike Perry je imao šezdeset godina, a to se na njemu i vidjelo. Iskrivljenih nogu, prema naprijed izbočenih ramena, stajao je na pragu držeći u ruci karabinku »Spencer«.

Prije više od trideset godina došao je Isaac Perry sa ženom i šestoro djece u ovu zemlju. Najprije je na zapadnim padinama Laughlin Peaka, na pola puta između Farleya i Ratona, sagradio drvenjaru koju su poslije spalili razbojnici. U požaru su mu poginuli žena i dvoje djece. Na istom mjestu gdje je stajala stara drvenjara sagradio je Ike Perry novu jednokatnu drvenu kuću sa dva uska prozora na pročelju. Stražnja strana kuće naslanjala se o strminu brežuljka. Na kosom krovu rasle su bivolja trava i divlja kačulja.

Ikeu Perryju ostalo je četvoro djece. Dvije djevojke i dvojica dječaka koje su ubili razbojnici na putu od Perryjeva ranča do Springera kad su išli u grad u kupovanje. Ike se odvezao tamo i oba leša zakopao na mjestu događaja.

Prije dvadeset godina upoznao je u Santa Feu ženu koja je poslije došla k njemu na ranč. Zvala se

Emma Kohler, a jedino što je tada znala reći na engleskom bilo je »dobar dan« i »do viđenja«. Njezin muž i oba mala sina poginuli su za vrijeme probijanja na Zapad.

Emma je rodila Ikeu Perryju dvojicu dječaka i dvije djevojčice. Benjamin Nelson Perry bio je najstariji. Slijedile su djevojčice Josephina i Andrea i na kraju Robert Clinton Perry koji je stajao pokraj zdenca i inspirao prašinu iz kose.

Obje kćeri iz prvog braka bile su udate i odselile su se.

Ike Perry povukao je naramenice na krupna ramena. Bio je odjeven u ispranu, zakrpanu pamučnu košulju i tamnocrvenu, znojem natopljenom potkošulju. Lice mu je bilo opaljeno suncem i vjetrom. Malo je skupio obrve i iznad korijena nosa pojavile su se dvije okomite bore.

— Možeš li ih prepoznati, Bobe? — doviknu Ike Perry. — Čini mi se da bi jedan od njih mogao biti Benjamin, oče! — odgovori Bob. — Ali nisam siguran.

— Donesi pušku i stani u sjenu pojate, sine!

Bob Perry se nije protivio. Znao je da je njegov otac postao oprezan, a to se mnogo puta isplatilo. Napunio je još jedan čabar vodom i odnio ga u kuću.

Vrata je otvorila šesnaestogodišnja Andrea Perry, mršava i ravnih grudi, ali prekrasna lica. Uzela je čabar.

— Donesi mi pušku, majko. Dolaze neki jahači.

Žena mu pride. Imala je pepeljastosivu kosu koju je savila na zatiljku u čvrstu pundžu. Pružila je sinu »Vinčesterku«.

— Budi oprezan, momče. Pa makar je to i Benjamin.

— Ako je Benjamin, neće se ništa dogoditi, majko. On će se za to pobrinuti, budi sigurna.

Nasmiješila se i uštipnula ga za nos prije nego što je za njim zatvorila vrata.

Nekoliko trenutaka poslije toga stajala je sa sačmaricom pokraj prozora, napola skrivena zastorom.

Jahali su duž nove drvene ograde koju su sagradili Ike Perry i njegov sin Bob. Večernje sunce koso im je sjalo u lica. Odjeća im je bila prašina. Jedan je od njih bio odjeven u debeli crni ogrtač, a brada mu je počivala na prsima. Nije upravljao konjem, već ga je drugi jahač držao za uzde.

Benjamin Perry je jahao sprijeda na žučkastoj kobili. Lice mu je bilo opaljeno suncem. Iza njega je jahao onaj koji je vodio za uzde konja jahača u crnom ogrtaču, a na kraju male povorke bio je čovjek niska rasta s rezervnim konjima bez sedla.

— Ovo je Ben! — doviknu Bob Perry od pojate. — A ostali su braća Marsh. Posljednji se zove Henry Corwin, oče.

— Oh — mračno izusti Ike Perry.

Otkočio je pušku. Benjamin je odjahao prije jedva godinu dana da bi razgledao svijet i uživao u njemu, kako je rekao onog jutra kad je posljednji put svirao u usnu harmoniku pjesmu »Barbara Allen« i time izmamio majci nekoliko suza.

Sada se drugi put vraćao. Prvi put je to bilo ljeti, kad je dobio metak u rame. Majka mu ga je izvadila i liječila ga sve dok nije ponovo mogao navući staru odjeću. I onda je ponovo odjahao odavde u

potragu za »prijateljima« koji su ga negdje ostavili.

Sada ih je doveo sa sobom.

Ike Perry je znao da Benjamin dolazi samo kad upadne u nevolju.

Ovaj je put njegova nevolja bio čovjek koji više nije imao snage da upravlja konjem. Jedan od braće Marsh, kako je tvrdio Bob. Bob je to znao jer je proveo duge večeri pokraj kreveta svoga brata koji mu je pričao burne priče. A Bob je volio takve priče.

Ike Perry prisloni kundak puške na rame, nacijsa u prašinu što su je podizala kopita Benova konja i opali čim su jahači stigli do kraja ograde. Odmah su zauzdali konje. Posljednji je jahač imao nešto više muke s uplašenim rezervnim životinjama.

— Ovo je dovoljno daleko, Benjaminel — dovikne Ike Perry promuklim glasom.

Benjamin Nelson Perry se nasmije širokim vedrim smijehom i pokaže dva niza bijelih zuba. Potom izvadi iz džepa usnu harmoniku i vjetar je donio zvukove »Barbare Allen«.

Ike Perry spusti pušku kad se iza njega otvoriše vrata i iziđe njegova žena. Vidio je kako se Bob maknuo iz sjene pojate i potrčao u susret bratu.

— On je naš sin, Ike — reče žena. — I došao je kući.

— Zato što ima neprilika — promrmlja Ike Perry. — Zato što je u nevolji. Tko zna nije li mu zakon za petama. Imamo dovoljno i drugih briga, zar ne, majko?

— Smiri se, Ike. Ako nas Benjamin treba, mi smo ovdje. On to zna, Ike. Sasvim točno zna.

— Ne smatraš li da bi jednom morao naučiti snositi odgovornost, zar ne?

— On je divlji momak — odgovori žena. — Ali i on će se jednom smiriti kad udari glavom o zid. Ben nije loš, Ike. Samo je malo divlji, ali to će proći.

— Znaš li tko su ljudi koje je doveo sa sobom?

— Njegovi prijatelji.

— Braća Marsh! A onaj posljednji zove se Henry Corwin. Napravili su nekakvu gužvu, i ako stvar krene loše, potjera im je za petama!

— A ako je sve dobro, bili su pipani, posvađali se i jedan se od njih pri tome ranio. Dođi da im zaželimo dobrodošlicu.

— Ti da, ja ne! — odlučno reče Ike.

Okrene se i ode u kuću. Kroz prozor je vidio kako je Benjamin kliznuo iz sedla i zagrlio majku, dok je Bob skočio na konja i podigao oblak prašine kad ga je pustio da preskoči novu ogradu. Obje su djevojke izišle. Čekale su u sjeni krova.

Benjamin je, držeći majku pod ruku, prilazio kući. Trojica su ga jahača slijedila.

Ike Perry je mogao vidjeti da je jedan od dvojice braće čvrsto privezan za sedlo.

Unijeli su ranjenika unutra. Lice mu je bilo blijedo, koža gotovo prozirna. Imao je upaljene oči, a zubi su mu cvokotali. Mišići lica trzali su mu se kao u grču, a na čelu blistale kapljice znoja.

Benjamin Perry ostade na trenutak pred vratima. Na licu mu je lebдио nekadašnji bezbrižni smiješak.

— Dobar dan, oče! — pozdravi Benjamin. — Lice ti je kao da si

zagrizao metak. Zar se ne raduješ što sam ovdje?

— Donosiš nepravilike, Bene! — grubo odgovori Ike Perry. — S ovim nam ljudima donosiš jade i nevolje.

— Jade valja liječiti, oče. Imali smo nepravilika u Watrousu. Nisam znao kamo bismo inače mogli doći, ako ne ovamo.

— Netko vam je za petama?

— Nije. To jest, nikoga nismo vidjeli. Osim toga, najprije smo jahali naokoło preko brežuljaka i pobrinuli se da za sobom ne ostavimo tragove.

Bar je bio iskren. Mogao je ispričati bilo kakvu priču. Posjedovao je dovoljno bujnu maštu. Ali govorio je istinu.

— Odnosite ga u Benjaminov krevet — reče Emma Perry. — Trebam vrele vode i zavoje. Vi, djevojke, možete sve to prirediti.

Nathaniel Marsh odnese svog brata u malu prostoriju u kojoj je nekada stanovao Benjamin. Benjaminu se činilo da se ovdje ništa nije promijenilo. Krevet je stajao ispod prozora presvučen šarenom, kod kuće sašivenom prevlakom. Na zidu je visila stara slika što je prikazivala ždralove u letu. Ružičasti oblaci podizali su se iznad obzorja u pozadini.

Pošto je Emma Perry odmakla prevlaku, stavili su Jedediaha Marscha na krevet. Posteljno rublje bilo je snježno bijelo.

Jed Marsh je dugo ležao ispružen. Usne su mu drhtale. Onda je otvorio oči i tihim, gotovo nečujnim glasom rekao:

— Hvala, gospodo, hvala vam.

— Leži mirno, momče — odgovori žena. — Nemoj govoriti. Još si

preslab. — Pogledala je Nathaniela Marsha. — Morali ste ga odmah odvesti liječniku.

— Za to nije bilo vremena — umorno odgovori Nat. — Morali smo brzo jahati.

Bob Perry uđe u sobu.

— Zar ste napali vlak, brate? Čuo sam u Farleyu da ste triput napali vlak. Ali plijen je uvijek bio vrlo slab. Samo šaka dolara, priča se. Je li to istina, brate?

Pitanje je na trenutak mučno lebdjelo u sobi. Emma Perry je postrance promatrala svog starijeg sina. Bob je grickao donju usnu. Nat Marsh počeo otkopčavati ogrtač svog brata.

Vani je Henry Corwin kleo, a nečiji je konj rzao.

— Idem van i pomoći ću Henryju oko konja — reče Nat Marsh. — Ako me budete trebali, pozovite me.

Izišao je.

Jed Marsh je tiho stenjao.

— Ne želim to znati, Bene — odjednom reče Bob Perry. — Ne tiče me se, baš me se ništa ne tiče.

— Ipak te se tiče, dragi moj brate — odgovori Benjamin Perry. — To je duga priča. Ispričat ću ti je otpočetka.

Ike Perry uđe u sobu.

— Što je s njime?

— Metak mu je visoko u prsima — odgovori Benjamin Perry. — Izgubio je mnogo krvi.

— Gdje je dobio metak?

— U Watrousu, prije četiri dana.

Ike Perry odmahnu glavom.

— Nisi smio doći ovamo, Bene. Ni s njime ni s ostalima.

— Njemu je potrebna pomoć, zar to ne razumiješ, oče? Iskrvario bi! Metak se mora izvaditi. Majka će

to učiniti i odjahat ćemo čim on bude mogao stati na noge. On je žilav, oče. Može mnogo izdržati. Siguran sam da će uskoro biti na nogama.

— Usprkos tome — reče Ike Perry. Nagnuo se nad Jeda Marsha i podigao krajeve ogrtača. Jed nije na sebi imao košulju. Razrezali su je na komade i njima mu povezali ranu. Platno je bilo natopljeno krvlju i prijavo. Od prašine, znoja i krvi načinila se kora.

— Ima temperaturu — ustanovi Ike Perry mirnim glasom. — Visoku temperaturu. Čak je moguće da se rana upalila. U tom slučaju ni majka ne može više ništa učiniti.

— Ipak pokušajmo, Ike — predloži Emma Perry. — Još nikada nismo nikome tko je bio u nevolji uskratili pomoć. I nećemo postavljati nikakva pitanja, Ike. Ne želimo ništa znati. Pokušat ćemo mu pomoći zato što je došao s Benom.

— Imaš krasne prijatelje, Bene — promuklo reče Ike Perry. — Krasne prijatelje!

Okrenuo se i izišao iz male prostorijske. Malo zatim čulo se kako cijepa drva.

...

Bio je skoro mrak kad je Emma Perry izvadila metak. Očistila je ranu alkoholom, namazala je sumpornom masti i omotala gonji dno tijela Jedediaha Marsha zavojem kojim je prije samo nekoliko mjeseci previla svog sina.

Josephina je u kuhinji pokraj štednjaka pripremala večeru. Henry Corwin je sjedio za stolom i žvakao komadić suhog mesa. Pred sobom je imao šalicu vruće kave i preko stola promatrao Josephinu.

Josephini je bilo devetnaest godina, bila je dobro građena. Uska glava i djevojačko lice lijepih crta. Oko nosa nekoliko pjega. Rije pla-va kosa spuštala joj se u mekim uvojčima preko uskih ramena. Istina, osjećala je poglede stranog muškarca, ali se nije na njih obazirala.

Andrea je pomagala majci u drugoj sobi. Nat Marsh je sjedio na klupi pokraj prozora, pokrivši rukama lice.

Bob Perry je ušao i donio iz svoje sobe ogrtač. Ponovo je izašao da nahrani konje.

Benjamin Perry je sjedio na verandi i svirao u svoju usnu harmoniku. Kad je počeo pjesmu »Zelene se ljljani u rastu«, Nat Marsh podigne glavu. Otišao je do vrata i rekao nešto Benjaminu koji je odmah prestao svirati i ušao unutra. Gurnuo je usnu harmoniku u džep košulje i zastao na vratima.

— Oči samo što ti nisu iskočile, Corwine — ustanovio je malo promuklim glasom.

Josephina je okrenula glavu, ali nije ništa rekla. Corwinov pogled što ga je Benjamin Perry ulovio učinio ga je opreznim. Napokon, on je najmlađi član nove bande koju su osnovala braća Marsh, a zamisao da dođu ovamo nije potjecala od njega. Nathaniel Marsh i Henry Corwin jasno su mu, naime, dali na znanje kako računaju s time da ih Perryjevi roditelji prime, dok Jed ne bude ponovo mogao jahati i dok se ljudi u okolici, uzbuđeni zbog napada, ponovo malo ne smire.

Benjamin Perry je imao briga koje njegovo držanje nije odavalo. Dovoljno je dobro poznao svog oca. Znao je kako bi prije ili poslije mogla izbiti svađa između njega i

lako uzbudljivog Nathaniela Marsha. A pošto će Henry Corwin bezuvjetno stajati na Marshovoj strani, nije htio već sada raspirivati žeravicu i time, možda, izazvati vatru na kojoj bi svi sudionici mogli opržiti prste. Osim toga, Benjamin Perry je odlučio da i dalje jaše s braćom Marsh kako bi konačno izveli velik pothvat o kojem je dosad samo sanjao.

Benjamin Perry baci pogled u svoju sobu. Osjećao se miris znoja i masti. Njegova je majka stavila na čelo Jeda Marsha mokru krpu. Sada je Jed mirno ležao u krevetu, vjerojatno u nesvijestici.

— Trenutačno ne mogu više ništa učiniti za njega — reče Emma Perry i odmakne pramen kose s lica obilježenog naporima današnjeg dana.

— Mnogo si učinila, majko. Vjeruješ li da će se izvući?

— Vidjet ćemo, Bene. Noćas će mu noć biti vrlo nemirna. Trebam još masti za rane. Sutra mora netko od vas odjahati u Capulin i donijeti mi je.

Capulin je bilo malo mjesto od samo osam kuća, smješteno između Sierra Grande i planina Capulina. Dobar jahač mogao je na brzu konju prijeći taj put amo i natrag za otprilike dvanaest sati.

— Vjeruješ li da bi nekome palo u oči ako bi Bob odjahao amo po mast?

— Bob neće jahati — odlučno reče Emma Perry. — Morat će to učiniti netko od vas. — Prišla je prozoru. — Tko od vas ima pravo zapovijedati?

— Nat — odgovori Benjamin Perry.

Emma Perry kimnu.

— Tako sam i mislila. — Obratila se Natu Marshu. — Tvoj brat treba masti za rane. Najbliže mjesto gdje se ta mast može naći vjerojatno je Capulin, otprilike trideset milja daleko odavde. Jedan od vas mora sutra odjahati tamo.

Nat Marsh malo stisne oči.

— Kako mu je? — zapita.

— Nije dobro. Stavila sam mu ljekovitu mast na ranu. Ali sutra će ponovo imati bolove i bit će mu veoma teško.

— Mogu li otići tamo?

— Jasno, Nat.

Emma Perry se makne, u stranu, a Nathaniel Marsh prođe pokraj nje u malu sobu. Andrea odmah izađe. Nosila je čabar iz kuće i istresla ga na dvorištu. Kad se vratila, Benjamin Perry je ulovio pogled svoje mlađe sestre. Njezine su modre oči održavale zabrinutost i strah. Pokušao joj se nasmiješiti, uzvratila mu je smiješkom, ali izražaj njezinih očiju nije se promijenio.

Nat izađe iz sobe.

— Ići će momak!

Ovo nije bilo pitanje nego zapovijed.

Josephina, koja je stajala pokraj štednjaka, žustro je miješala kukuruzno brašno u loncu. Mjehurići su se, siktajući, raspucavali. Vani je uz glasnu lupu puknuo komad drвета. U kući je na trenutak vladala tišina. Onda se Henry Corwin malo promuklo nasmiја.

— Rekao sam da će ići momak — ponovi Nathaniel Marsch odlučnim bezosjećajnim glasom. — Dovedi staroga unutra, Corwine! I nemoj se tako glupo smijati!

Benjamin Perry odstupi korak natrag. Za opasačem je imao revol-

ver, ruka mu je počivala na njegovu dršku.

— To ne volim, Nat — malo je potišteno rekao. — Ne volim da ovdje zapovijedaš. Ovo je naša kuća.

Henry Corwin ustane. Odjednom je u ruci držao revolver. Otvor cijevi bio je uperen u Benjamina Perryja.

— Nije važno voliš li ti nešto ili ne, mali! — oštro je izgovorio. — Ionako te nitko nije ništa pitao.

— Zatakni ponovo svoj revolver, Corwine — zapovjedi Nathaniel Marsh. — Ben je razuman momak. Cijela je obitelj razumna. Nema nikakva smisla da se svađamo. Idi i dovedi čovjeka unutra, momka također. Svima ću vam to objasniti kako biste znali na čemu smo. Nisam htio biti nepristojan, gospodo. Ali sve će biti učinjeno onako kako ću ja zapovjediti. Za nekoliko dana otići ćemo i time će sve biti završeno. Ako ovdje dođe do poteškoća, morat ćemo ih svi podnositi.

Emma Perry odmahnu glavom.

— Tako to ne ide, Nat. Želiš odvesti svog brata zdravoga odavde, zar ne?

— Da. Ali i ja bih htio sam otići zdrav odavde, i to ne u pratnji potjere. Dovedi Perryja, Corwine!

Henry Corwin zatakne revolver za opasač, a Benjamin Perry očito odahnu. Zakrčio je Henryju Corwinu put.

— Bolje da to više nikada ne učiniš Henry! — Glas mu je bio drhtav. — Ovdje smo gosti, do vra- ga! Ovo je kuća mojih roditelja. Sve sam vas doveo ovamo zato što nismo mogli nikamo otići s Jedom, jer je ranjen. Ovdje smo gosti, Hen-

ry. Zapamti to ako želiš da se prema tebi tako ponaša!

— Začepi usta, Bene! — zapovjedi Nat Marsh. — Nećemo se svađati.

— Neka se onda Henry tako i ponaša — prkosno nastavi Benjamin. — I neka nitko od vas ne zove mogega oca jednostavno stari! Mōgu biti proketo neugodan ako mi nešto ne odgovara, Nate!

Na verandi odjeknuše koraci. Bob Perry uđe. Na hlačama su mu bili zalijepljeni sijeno i konjska balega.

— Čini se da bi Ted mogao još noćas uspjeti, majko.

Nat Marsh se naglo okrenu.

— Tko je taj Ted? — oštro zapita.

Bob se trgnuo kad se Nat naglo okrenuo. Stisnuo je usne i promatrao majku.

— Što je, majko? — zapita.

— Nat želi znati tko je Ted — odgovori Emma Perry. — Objasni mu.

Bob proguta slinu.

— Ted? Kobila?

— Nervozna je, Marsh. Vi ste...

— Hoću znati tko je Ted!

— Kobila koja će se vjerojatno još noćas oždrijebiti, Marsh.

Benjamin Perry se nasmija.

— Moja zamisao, Nate. Prije dvanaest godina, kad je Ted došao na svijet, nisam još poznavao razlike. Osim toga, zaista više sličiti na snažnog pastuha nego na kobilu.

— Imate li ponekad ovdje posjete?

— Ponekad — odgovori Emma Perry. — Imamo susjede.

— Dolaze ovamo?

— Rijetko.

— Što znači rijetko?

— Posjećuju nas dva ili triput na godinu. Uglavnom u jesen, kad skupljamo stoku.

— Kada odlazi stoka?

— Idući ponedjeljak počinje kod Spencerovih. Spencerovi su nam najbliže, a moj muž i Bob idu k njima da im pomognu.

Nat Marsh nabora čelo. Pomisao na to nije mu se svidjela, ali trenutačno nije znao rješenje. Ako stari Perry i njegov sin ne bi otišli do Spencerovih, ovi bi vjerojatno došli pogledati što se dogodilo s Perryjevima.

— Mogu li možda otići po njega? — zapita Henry Corwin.

— Sam ću dovesti oca! — reče Benjamin Perry.

— Neka ode Corwin! — zapovjedi Nat Marsh.

Benjamin Perry odmahnu glavom.

— Koliko ja poznam oca, mogao bi sjekirom udariti Corwina.

— On to neće učiniti, Bene. Zna što bi se ovdje dogodilo ako bi učinio takvu glupost.

Benjamin se makne u stranu i podigne ramena.

— Ti to moraš znati, Corwine.

Corwin se podrugljivo nasmija.

— Obuzdat ću tvojeg oca, mali. Pouzdaj se u to!

Izišao je, ostavivši vrata iza sebe otvorena. Emma Perry priđe štednjaku.

— Zar si pustila da kukuruz zagori, Josephina? Tako mi nekako miriše. — Maknula je lonac s vatre.

Josephinu oblije rumenilo, a Nat Marsh reče da je uvijek rado strugao zagorjeli kukuruz iz lonca, jer mu takav posebno prija. Josephina se još jače zarumeni. Bila je u dobi kad takve laskave riječi skoro uvi-

jek izazivaju rumenilo na djevojačkom licu. A Nathaniel Marsh bio je zgodan momak i znao je što djevojkama godi.

...

— Ike Perry!

Henry Corwin je stajao u sjeni pojate. Vani je bio mrak. U pojati je gorjela svjetiljka što je visila na grbavu čavlu na jednom od potpornih stupova i osvjetljavala Perryja koji je cijepao drva.

Lice Ikea Perryja bilo je obliveno znojem. Skinuo je potkošulju. Iako je bio starac, koža mu je bila nape-ta na mišićima ruku i na leđima. Imao je snažna prsa pokrivena sije-dim kovrčastim dlakama. Zamah-nuo je teškom sjekirom i jednim udarcem rascijepao komad jelovine debele poput buta.

Henry Corwin ga je nekoliko trenutaka promatrao. Jasno, iz sigurne udaljenosti, a činilo mu se kao da se Ike Perry cijepajući drva želi osloboditi bijesa koji se bez sumnje skupio u njemu.

Spustio je sjekiru i pogledao. — Nat Marsh želi da dođete u kuću — progovori Henry Corwin iz sjene.

Ike je trenutak gledao, a onda prešao nadlanicom preko čela, podi-gao sjekiru visoko iznad glave i spu-stio je na komad drveta koje je raspolovio točno po sredini. Jedan od dva komada preleti kroz pojatu i tresne nedaleko od Henryja Corwi-na o zid.

— Nathaniel Marsh nerádo čeka, Perry! — oštrim se glasom ponovo javi Henry Corwin.

Ike Perry odloži sjekiru na hrpu cjepanica, pa uzme potkošulju obje-šenu o čavao i njome obriše znoj s lica, vrata i prsiju. Ugasio je svje-

tiljku i na trenutak je zavládala potpuna tama.

Henry Corwin učini korak u stra-nu.

Ruka mu poleti prema revolveru, ali prije nego što je uspio potegnuti oružje, pogodi ga sa strane komad drveta i gotovo mu slomi lijevu ruku.

Nekoliko je trenutaka ostao bez daha. Zateturavši, htio je viknuti, ali je uspio samo muklo zastenjati. U slijedećem je trenutku zateturao u stranu. Leđima je tresnuo o zid pojate. Izgubivši ravnotežu, srušio se na pod.

Zbog bolova je gotovo izgubio svi-jest. Pokušao se uspraviti, podići na koljena. Vidio je kako je pred njim rasla krupna, tamna sjena. Šaka Ikea Perryja zgrabila ga je za košu-lju i potegla uvis. Henry Corwin je osjećao vrući dah Ikea Perryja na svom licu.

— Za tebe sam uvijek gospodin Perry! — muklim glasom objasni snažni starac. — Je li ti jasno?

— Da... da, da, gospodine Perry — procijedi Henry Corwin kroz zube. — Molim vas, zaista nisam htio... mislim...

Henry Corwin, gurnut natrag, po drugi put udari o zid. Sada su mu se oči navikle na tamu. Vidio je kako Ike Perry, raskoračenih nogu, stoji pred njim. A Ike Perry nije imao nikakvog oružja.

Henry Corwin je osjećao užasne bolove. Usta su mu bila puna krvi. Oči su ga pekle. Odjednom je držao revolver u ruci. Otvor cijevi bio je upereh u Ike Perryja koji je sta-jao pred njim kao isklesan iz kame-na.

— Gotovo si mi slomio kičmu, Perry! — začu Corwin sam sebe

kako govori promuklim glasom. — Zbog toga ću te ubiti, prokleta budalo! Zbog toga ću te ubiti!

Posljednju je rečenicu viknuo tako da mu je ponestalo glasa.

Benjamin Perry i Nathaniel Marsh istrčali su jedan za drugim iz kuće.

— Stani, Corwine! — poviče Marsh.

Ali već je bilo prekasno. Corwinov je revolver opalio, metak je pogodio Ikea Perryja u prsa.

Visoki čovjek učini korak natrag. Desnica mu se podigne uvis, otvori. Malo se sagne i krene prema Corwinu koji je, od mržnje iskrivljena lica, klečao na podu.

Benjamin Perry htjede potegnuti revolver, ali ga Nat Marsh, koji je stajao u koso iza njega, preduhitri.

— Ne diraj oružje, mali! — oštro reče Marsh, a Benjamin Perry se skameni usred kretnje.

Emma Perry istrči na verandu.

— Ike! Zaboga, što...

Pucanj je drugi put odjeknuo iz Corwinova revolvera sledio je riječi na ženinih usnama. Ike Perry je bio ponovo pogođen, ali je išao naprijed. Corwin skoči i brzo ispali dva metka za drugim u krupno tijelo Ikea Perryja. Starac učini još dva koraka. Onda se odjednom sruši, kao gromom ošinut.

Corwin stajaše tri koraka dalje od njega, s revolverom još uvijek uperenim u Ikea Perryja.

— Gotovo mi je slomio kičmu — vikne. — Bio je lud, Nate! Morao sam ga ubiti. Drugo mi nije preostalo! Morao sam ga ubiti!

Emma Perry potrči preko dvorišta do svoga muža. Bob Perryju je slijedio, a Andrea je izjurila iz kuće vičući:

— Tata, tata! Ne, tata! Ne!

Josephina Perry je stajala na vratima čvrsto se prihvativši za njihov okvir. Nije se usudila izići. Njezino je lijepo lice odražavalo užas. Pogledala je na Benjamina Perryja koji je nepomično stajao pred Natom Marshom, malo podignutih ruku. Odjednom se okrenula i nestala u kući.

— Reci joj neka ne pravi nikakvih gluposti! — zasikta Nat Marsh. — Reci joj da time ugrožava svoju majku i sestru!

Emma Perry je klečala pokraj svog muža. Andrea izmučeno viknu i baci glavu na majčina prsa.

— Tatice! — ridala je. — Reci nešto, tatice!

Henry Corwin je ukočenih nogu išao preko dvorišta. Podsjećao je Benjamina Perryja na orla lešinara koji se s drugim potukao zbog plijena i sada odlazi odavde.

— Reci djevojci neka ne pravi gluposti! — ponovi Nathaniel Marsh. — Neću da se još nešto dogodi, Bene!

— Upozorio sam Corwina — procijedi Ben kroza zube. — Do vraga, Nat, rekao sam vam. Poznam oca. Ne dopušta nikome da mu zapovijeda!

— On je sada mrtav — grubo odgovori Nat. — I to je, očito, dovoljno.

— Tebi je dovoljno! Ali meni nije, Nat! Corwin to mora platiti!

Corwin je stajao. Imao je još jedan metak u revolveru. Lice mu se blistalo na svjetlu mjeseca koji se popeo iznad brežuljaka i sada stajao iznad vrha visoke jele.

— Nisam to htio, Bene — doviknu Corwin. — Zaista nisam. Ali

bio je kao lud kad je navalio na mene!

Josephina Perry izide kroz vrata. U ruci je držala pušku. Bila je to karabinka njezina oca. Otkočila ju je.

Benjamin priđe za korak sestri. Pa za još jedan. Podigne lijevu ruku.

— Joe, Nat Marsh ima revolver u ruci i znam da će pucati u Boba ili mene. Vjerojatno u Boba. Daj mi pušku, Joe. Dođi, daj mi pušku!

— Neka je pusti da padne na zemlju — reče Nat Marsh. — Kaži joj neka je pusti da padne. Ovo je nerazumno od nje. Ugrožava svoju majku i maloga.

— Budi razumna, Joe — promuklim glasom zamoli Benjamin Perry. — Daj mi pušku!

Ben je prilazio Josephini.

Djevojka je drhtala. Trebalo je samo da pritisne obarač. Marsh je bio nemiran. Malo se sagnuo i uzeo revolver u Benjaminova leđa.

— Pusti pušku da padne, Joe! — zasiktao je. — Tvoj je otac mrtav, a ja bih htio da se to nije dogodilo. Volio bih da se to može promijeniti, do vraga!

Benjamin Perry se naglo okrenu.

— Nije se moralo dogoditi, Nat! — zaurla. — Govorio sam ti! Upozorio sam Corwina! Idite svi do vraga! Do vraga cio taj pothvat! Zahtijevali ste od mene da vas dovedem ovamo! Majka je trebala da izliječi Jeda! Morali ste naći rupu u koju biste se mogli zavući! I morali ste se najest! A sada ste ubili mojeg oca!

— Bio je to nesretan slučaj koji je djelomično izazvao i tvoj otac, Bene! — upozori ga Nat Marsh.

— Sve je skrivio Corwin! Corwin ga je ubio! Moj otac nije imao nikakvog oružja uza se.

— Mogao mi je rukama slomiti kičmu! — kriknu Corwin.

— Volio bih da je to učinio, Corwine! — zaurla Ben. — Ti si najšugaviji pas kojega sam ikada sreo! I platit ćeš račun! Dobit ćeš ono što zaslužuješ, Corwine! Ti ćeš...

— Dobro promisli, Bene! — hladnim ga glasom prekine Nat Marsh. — Mi smo ovdje, zar ne? Jed leži u tvojem krevetu. Trebamo tvoju majku koja ga njeguje. Tebe, Bene, ne trebamo, a ni tvog brata ni tvoje sestre. Trebamo samo tvoju majku i ovu kuću ovdje u kojoj možemo biti sigurni.

— Što to treba da znači?

— Da se moraš urazumiti ili odlučiti. Ti imaš revolver. Tvoja sestra drži pušku u ruci. Sve se može sada odlučiti, Bene. I tako bismo se riješili brige, jer ja želim noćas mirno spavati, razumiješ li? Ne želim biti primoran da neprekidno pazim na tebe.

Benjamin Perry dahne kroz nos. Samo mu je na trenutak palo na um da potegne revolver. Ali, čemu? Njegove su šanse bile zaista neznatno male. Nat bi opalio bez trunke oklijevanja. A vjerojatno bi Corwin pucao u Josephinu. U takvom raspoloženju u kojem se nalazio mogao je sve očekivati od njega.

Benjamin Perry slegnu ramenima.

— Dobro, Nat. Očito nema smisla nastaviti. Zaista je besmisleno da jedan drugoga napadamo. Tko zna jesmo li se uopće uspjeli riješiti potjere.

— Osim toga kanimo zajedno postaviti čim Jed bude mogao ustati, zar ne, Bene?

— Vidjet ćemo, Nat. Ne želim sada o tome misliti. Corwin treba da plati račun. Ne noćas, Nat! I sve dok ne budemo znali slijedi li potjera još uvijek naše tragove. Ali, platit će!

— Nemam ništa protiv toga. To je tvoja stvar, Bene. Tvoja i Henryjeva stvar.

— Dobro. Samo se ne uplići kad dođe dotle, Nat.

Okrenuo se i stupio na verandu. Zastao je pred Josephinom.

— Hajde, Joe, daj mi pušku.

— On... on je ubio tatu, Bene — tiho je izgovorila.

Vidio je kako se puška u njezinim rukama pomicala tamo-ovamo. Usne su joj drhtale. Bila je blijeda, oči su joj blistale od suza.

Primio je pušku za cijev i blago je povukao iz sestrinih ruku. A kad ju je ispustila, zajecala je, oči su joj se raširile. Tiho i potišteno je plakala. Benjamin Perry pusti pušku da padne i uhvati sestru u naručje.

V

Sjedili su za stolom u kuhinji.

Nat Marsh na pročelju stola, leđima okrenut zidu na kojem nije bilo prozora. Lijevo od njega smjestila se Josephina Perry, mršava, blijeda lica, zaplakanih očiju. Nije ni takla jelo što je stajalo pred njom na stolu. Nasuprot njoj sjedila je Andrea, niža rasta i još mršavija. Niz obraze su joj se kotrljale suze. Spustila je glavu, ruke prekrížila na krilu.

Benjamin Perry hodao je kuhinjom gore-dolje. Nije se usudio pogledati majku koja je sjedila pokraj Andreje, ni mlađeg brata koji je bezvoljno prevrtao jelo na svom tanjuru i jedva nešto pojeo.

Samo je Henry Corwin ispraznio tanjur. Pio je iz šalice vruću kavu.

— Do vraga, ne možemo ovako čučati ovdje — iznenada progovori Benjamin Perry. — Ovo je neizdrživo, Nat!

U pokrajnoj sobi Jed je kriknuo. Onda je promrmljao nekoliko nerazgovijetnih i nesuvislih riječi.

Nat je podigao glavu. Pogledao je otvorena vrata sobe.

Emma Perry je ustala, poravnala suknju i otišla u sobu u kojoj je ležao Jed. Čulo se kako mu tiho nešto govori. Nat spusti glavu. Nitko ne izusti ni riječi. Henry Corwin je srkao kavu i iznad ruba šalice post-rance promatrao Josephinu. Djevojka odjednom ustane, naglo se okrene i kroz stražnja vrata napusti kuhinju.

— Ostavi djevojku na miru, Henry! — tiho, ali oštro reče Nat.

— Zar sam nešto pokušao? — iznenadi se Corwin. — Svi smo razdraženi, zar ne, Nat? Do vraga, zaista bih volio da nisam opalio. Zaišta...

— Zatvori usta, Corwine! — viknu Benjamin Perry. — Začepi svoja prokleta usta, čuješ li! Sutra mora netko odjahati u Capulin i donijeti mašt za rane, ako želiš izvući Jeda. Bob ostaje ovdje, a ni ja neću ići tamo. Preostaje, dakle, samo netko od vas dvojice.

Nat Marsh odmahnu glavom.

— Ti ćeš ići, Bene. To neće biti napadno. Tvoje lice nije ni na jednoj potjernici. Ljudi te poznaju.

Znaju da ti je kuća ovdje. Ti ćeš otići tamo, Bene, a sutra uvečer ćeš se vratiti. I mislit ćeš na to da imamo ovdje tvog brata i tvoje sestre. Uvijek misli na to, Bene.

— A ako bih odbio, Nat?

— Ti to nećeš učiniti, mali, zar ne? Ti si razborit momak. Točno znaš što sve stavljaš na kocku, je li tako?

Iz susjedne prostorije uđe Emma Perry.

— Pita za tebe, Nat — tiho reče.

— Kako mu je?

— Ima groznicu. Želio bi vidjeti svoju majku.

— Do vraga! — reče Nat i ustane. — Razmisli, Bene — hladno doda. — Dobro razmisli.

Corwin se htio nasmiješiti, ali mu nije uspjelo. Kad je majka ušla, Andrea je ustala od stola i počela rasprijeti posuđe.

— Oni će spavati vani, majko — reče Ben. — Spavat će u pojati.

Emma Perry kimne. Oči su joj bile prazne. Nije plakala. Cijelo vrijeme nitko nije vidio ni jedne jedine njezine suze. Ben je znao da će dati svome srcu oduška noću, kad bude sama.

— Hoćete li još kave? — zapitala je Corwina koji je sjedio pred praznom šalicom.

Corwin odmahnu glavom. Ustao je i uzeo svoje stvari. Pokraj vrata je zastao. Činilo se kao da je htio još nešto reći. Ali tada je izišao i otišao u pojatu. Emma Perry je počela poslovati oko štednjaka. Prolazile su minute.

Iz sobe se začulo stenjanje Jedediaha Marsha. Između toga Nat je izgovorio nekoliko riječi. Benjamin Perry je sjeo na rub stola. Bob podigne glavu.

— Sutra ćemo rano pokopati oca, prije nego što postane vruće. — počeo je. — Tamo na brežuljku gdje je onaj okrugli kamen. Ponekad je tamo sjedio i promatrao kako zalazi sunce. Ono je njegovo mjesto, Bene.

Benjamin Perry kimne.

— Volio bih da ih nisam doveo ovamo — nastavio je. — Ali nismo znali kamo bismo otišli. Nat je ubio čovjeka u Watrousu. Mislili smo da će odmah krenuti za nama i najprije smo jahali niz Mora River dolje prema Canadianu gdje su nam bili rezervni konji. Od tamo prema sjeveru. Vidjeli smo ih drugog dana u Ocateu. Presjekli su nam put. Mislim da imaju uza se nekog Indijanca i morali smo se silno truditi da izbrišemo naše tragove. Ali ne znam neće li ih Indijanac ponovo pronaći nakon toga što smo napustili Canadian.

— Jeste li projahali kroz Vražji lonac?

— Jesmo. Jahali smo dijelom puta na kojem je teško pronaći tragove. Onda smo načinili krug, prošli tik pokraj Springera i skrenuli na istok. Nat misli da smo ih se riješili... Ja zaista ne znam. — Benjamin Perry slegnu ramenima.

— Kako dugo već jašeš s njima? — zapita Bob.

— Dva do tri mjeseca. Vjerujem da nitko ne zna kako sam četvrti čovjek ja.

— Zar ćeš sada kad je otac mrtav otići odavde s njima, Bene? — htio je znati Bob.

Benjamin Perry odmahnu glavom.

— Neću, Ostajem ovdje. Neću više jahati s njima. Ne sada kad je otac mrtav. Razmislio sam. Netko

mora ostati, zar ne? Ti ne možeš sam sve raditi.

— Možemo prodati — začu se glas Emme Perry pokraj štednjaka.

— Ne majko. Tata će ležati tamo na brežuljku i mi nećemo prodati imanje. Sada znam da je bila greška što sam otišao. Sada mi je to jasno, majko.

— Zato što je tata mrtav? — zapita Emma Perry.

— Ne. Ne samo zato. Mislio sam da će jahanje s njima biti nešto posebno. Htio sam biti pravi momak, majko. Nisam htio čučati ovdje i raditi. Htio sam činiti nešto drugo. Sada sam se vratio i ostat ću ovdje. Moramo skupiti stoku. Mislim da ćemo sagraditi kuću. Pravu drvenu kuću s okvirima za prozore i s verandom. Možda ćemo načiniti dva kata. Gornji za tebe, majko.

Emma Perry se okrene.

— Jesi li ubijao ljude, Bene? — odjednom zapita.

Benjamin Perry se nasmije.

— Nisam, majko. Za cijelo sam vrijeme ispalio samo tri ili četiri metka. Ali nisam ubijao ljude. Posljednji sam put, u Watrousu, nekoga ranio. Ali to je sve.

— Teško si ga ranio?

— Ne znam. Izišao je iz saluna s vinčesterkom i počeo je pucati. Uzvratio sam metkom, on je pao, ali se činilo kao da je bio pijan, a metak ga je samo okrznuo. Ne znam što je s njime. Htio sam kupiti u Springeru novine, ali je Nat to smatrao preopasnim. Zbog toga smo odmah došli ovamo gore.

Nat Marsh je ušao iz susjedne prostorije. Grickao je donju usnu.

— Gdje su djevojke? — zapita.

— U spavaćoj sobi kod tate — odgovori Bob Perry. — Slušajte,

Marsh! Ne želimo vam praviti nikakvih neprilika. Već je dovoljno zlo što je tata mrtav.

— To je u redu, momče. Tvoj je otac bio nerazuman čovjek.

Nat Marsh je prišao prozoru. Gledao je van.

— Moglo se dogoditi i drugačije. Corwin nije nikada ubio nenaoružana čovjeka. Ali nije htio dopustiti da mu on slomi kičmu. — Okrenuo se. — Gdje je Corwin?

— Izišao je sa svojim stvarima — reče Benjamin Perry. — Nas trojica spavamo u pojati. Možda dobijemo noćas posjet. U tom je slučaju bolje da spavamo u pojati.

— Ne vjerujem da su nas mogli slijediti — suprotstavi se Nat Marsh. — Jahali smo uzduž i poprijeko...

— Možda je Indijanac mogao...

— Možda, do vraga! Jeda ne možemo odvesti odavde! Ostat ćemo ovdje, ovako ili onako, Bene. Ako dođu, morat ćemo se boriti svi! — Dobacio je pogled Emmi Perry. — Ako ne dođu, otići ćemo odavde čim Jed bude izliječen.

— A kako ćete objasniti našim susjedima da je tata mrtav? — zapita Bob.

Nat Marsh zahvati gornjim zubima donju usnu. Ovo mu se nije svidjelo. Stisnuvši oči, zagledao se u dječaka.

— Smislite nešto. Ne poznam vaše susjede. Ne znam kako bi se ponašali kad bi čuli da Ike Perry nije ovdje ili da ga je ugrizla čegr-tuša i od toga je umro.

— Ako sutra ne bude još i Boba, to će biti napadno, Nat — odgovori Ben. — A ako ja odem, bit će isto tako napadno. Vrijeme je za skupljanje stoke. Spencerovi, Zimmerma-

novi i McDonaldovi se pouzdaju da ćemo im pomoći, jer je i nama potrebna njihova pomoć.

— Jed treba ljekovitu mast, a to je zasad najvažnije. Tko kaže da će Spencer doći već sutra.

— Vjerojatno hoće.

— Reći ćete im da se nešto dogodilo. Ike Perry je umro. Iznenada. Neočekivano. Možda uslijed staračke slabosti. Mi ćemo im ispričati da si ti na putu. Otišao si po liječnika, ali je tvoj otac u međuvremenu umro. — Nat podiže obrve, kao da je to smatrao vrlo dobrom zamisli. — Da, tako ćemo načiniti. Ako netko dođe, tvoja će majka izići, a mi ćemo ostati ovdje unutra. Nitko neće ući u kuću. Mi ćemo slušati sve što će se vani govoriti.

— A konji za prijevoz tereta? — zapita Bob. — Znaš, Marsh, ljudi ovdje odmah zamijete ako nešto nije u redu.

— Ben je doveo sa sobom nekoliko konja. Dugo je odsustvovao i negdje je uspio povoljno kupiti konje. Sedla ostaju u kući.

— Pitat će nas zašto smo tako brzo pokopali oca.

— Zato što je vruće. Ima dovoljno izgovora, mali. Potrudite se naći najvjerojatniji. Isplati se. Ako Spencer nešto zamijeti i dođe do gužve, neće vam se to svidjeti. Mi nemamo što izgubiti, Jed, Crowin i ja. Možemo samo dobiti, shvaćаш li, mali!

— Do vraga, Marsh, nisam za vas nikakav mali! — otrovno zasikće Bob Perry.

Nat priđe stolu i podigne ruku.

Ben ga upozori:

— Nat, majka bi mogla odbiti da njeguje Jeda!

— Ako baš mora biti, i sam ću ga podići na nogel Jed je dovoljno ži-

lav. Nemojte samo ništa zbog toga sebi umišljati!

— Zašto onda ne odete s njime, Nat? — zapita Emma Perry. — Ovo je klopka za vas. Ovo je mjesto prava klopka, Nat. Ovdje se ne možete sakriti, a da ljudi ništa ne zamijete. Prije ili poslije netko će to ispričati u gradu. I onda će doći ovamo po vas.

— Neće nas dobiti, gospodo. Ne, žive.

— Ovdje ugrožavate djevojke i dječaka.

— Potrudite se da nitko ništa ne posumnja — reče Nat Marsh. — Tada se neće ništa dogoditi. Možete nastaviti živjeti kao i prije. Mali može vani raditi. Djevojke mogu činiti ono što su i prije činile. U tom slučaju nikome neće pasti na um nikakve neobične misli. — Po-drugljivo se nasmiješio. — Mi nismo nikakvi neljudi, gospodo. Ne zahtijevamo od drugih ljudi ništa što nam ne bi, s malo dobre volje, mogli pružiti.

— Vi ste nam oduzeli oca — procijedi Bob Perry, a oči su mu blistale. — Što hoćeš još, Marsh? Što hoćeš od nas?

— Ne više mnogo, mali. Želimo samo da se u miru ovdje odmorimo dok Jed ne bude mogao ponovo jahati. I zbog toga ćemo se svi sada malo potruditi. Podnositi ćemo jedni druge, zar ne? Nećemo se svađati. To se ne bi isplatilo. Ako postane opasno, ne preostaje nam drugo nego da se prema tome ponašamo. Ako ovamo dođu susjedi, poći će vam za rukom da ih prevarite ili će ovdje biti mrtvaca. — Nat Marsh položi ruku na revolver. Nalazimo se u škripcu, razumiješ li, mali? Ne

možemo nikamo otići i zato ostajemo ovdje, ovako ili onako.

— A što će se dogoditi ako nam nije uspelo riješiti se potjere? — zapita Benjamin Perry. — Što će biti ako potjera stigne ovamo gore i priklješti nas?

Nat Marsh podigne ramena.

— Tada ćemo vam pokazati kako nam neće ništa značiti da ovome dječaku odrežemo uši. — Marsh pokaže zube. — Ne mogu birati, Bene. A ni ti. Ako nas ulove, objesit će nas. To je sigurno. — Obratio se Emmi Perry. — U Watrousu smo ostavili jednog mrtvaca, gospodo. Vjerojatno oca nekoliko djece. Sagradit će mu spomenik, ali bio je budala.

Emma Perry je nekoliko trenutaka promatrala Marsha. Potom je spustila pogled ne izgovorivši ni riječi.

Marsh priđe vratima.

— Idem malo prileći, hoćeš li sa mnom, Bene?

Ovo nije zvučalo poput pitanja. Bila je to zapovijed. Ben je znao da se Nat nije htio izlagati nikakvom riziku. U kući su postojale dvije puške, sačmarica i dva revolvera. Ljudi koji bi se našli u stisci mogli su time mnogo postići.

— Želim razgovarati s Benom, Nat — reče Emma Perry, a glas joj je zvučao mirno.

To nije bila nikakva molba. Kad je razgovarala s Natom Marshom činila je to kao da ga je odgojila. Kao da je odrastao zajedno s Benom.

— To bi moglo biti opasno za nas, gospodo — odgovorio je s vrata. — Htio bih da mi uvijek bude

netko od vas u blizini. Ne želim neugodnih iznenađenja.

— Ne moraš se zabrinjavati, Nat.

Marsh je mahao glavom. Kao da je htio još nešto reći. Ali onda se okrenuo i izišao.

Ben priđe prozoru i zagleda se van. Vidio je kako je Nat nestao u maloj vanjskoj zgradi i nekoliko minuta zatim ponovo izišao držeći rukama hlače. Malo je ukočenim koracima hodao prema pojati u kojoj je Corwin sebi priredio noćni ležaj.

— Ben?

— Da, majko?

Ben se okrenu. Obje su djevojke stajale na vratima što su vodila u spavaću sobu roditelja gdje je sada ležao Ike Perry. Spustio je glavu.

— Žao mi je, majko. Volio bih da sam mogao umrijeti umjesto oca. Zaista, majko.

— Bilo je to nesretan slučaj, kao što je rekao Nat — odgovori Emma Perry. — Tvoj je to otac morao bolje znati. Henry Corwin je zao. Ne zna ni za kakve obzire. Nije prvi put ubio čovjeka. I njemu to ništa ne znači.

— Kaznit ću ga zbog toga kad za to bude vrijeme, majko.

Emma Perry odmahnu glavom.

— Neću da ovdje bude još više nesreće, Bene. Hoću da budeš razuman. Učinit ćemo sve što Nat Marsh zahtijeva. Sutra, rano ujutro, odjahat ćeš ti ili Bob u Capulin i donijeti ljekovitu mast. I ni živoj duši nećemo ništa reći. Ako svrati netko od Spencerovih, reći ćemo da se tata naglo teško razbolio i da je to možda neka zarazna bolest zbog koje moramo biti opreznii. Nećemo pustiti nikoga u kuću sve dok Jed Marsh ne ozdravi ili ne umre. Ne

znam hoće li ozdraviti. Lako je moguće da je nastupilo otrovanje i tada će umrijeti. Ali to ćemo znati tek za nekoliko dana. A zato vrijeme ne želim da se još nešto dogodi.

Benjamin Perry gurnu desnu šaku u dlan ljevice.

— Zašto ne kažeš kako želiš da odem do vraga, majko? Ja sam vam doveo ove ljude ovamo. Otac nije morao umrijeti. Ja nisam smio otići odavde, nikada! — Pogledao je Boba. — Svijest ne mari za momka koji je pošten, a došao je iz zaleđa. Put je uzak poput dolarske novčanice. Ako posrneš, padneš na jednu ili drugu stranu.

— Mislili smo da ideš u Teksas, Bene — reče Bob. — U San Antonio.

— I htio sam. Ali nisam uspio. — Ben odmahnu glavom. — Baš ništa mi nije uspjelo. — Pogledao je majku. — Zašto ništa ne kažeš, majko?

— Što da kažem, Bene? Da mi je žao što sam te rodila? Moram li te pitati čime smo sve to zaslužili? Hoćeš li da ti kažem kako si nezahvalan i nemaš više ovdje ništa tražiti? Ti to znaš bolje, Bene, zar ne? Ni tata vas ne bi ostavio na ranču. Nije htio da budete ovdje. Ti znaš kakav je tata... bio...

Zašutjela je i na trenutak se činilo da će briznuti u plač, da više neće moći zadržati suze. Ali Josephina joj je prišla i primila je za ruku, Josephina, blijeda u licu, očiju bez suza.

— Ti si ovdje kod kuće — reče Emma Perry. — Uvijek. I onda kad si u nevolji. Čak i kad je teško razumjeti neke stvari.

Benjamin je zaobišao stol i primio majčinu glavu objema rukama. I blago ju je poljubio u čelo. Njezi-

nim je licem preletio smijeh. Pustio joj je glavu i okrenuo se. Polagano je prišao vratima. Nije se više sjećao kad je posljednji put plakao. Sigurno je to bilo prilično davno.

Izišao je, a noćni mu je zrak hladio vruće lice. Osjećao je kako mu niz obraze teku suze.

Dugo je hodao u mraku. Potom je sjeo na malu klupu pokraj zdenca. Bilo je hladno, U pojati se ugasila svjetiljka. Ben je čekao gotovo cio sat. U kući je još gorjelo svjetlo, znao je da njegova majka neće spavati. Sada, kad je bila sama, mogla je plakati.

Benjamin Perry ustane i krene prema pojati.

Mjesečevo svjetlo je prodiralo kroz pukotine zida od dasaka i krov. Čekao je kod ulaznih vrata da mu se oči priviknu na tamu.

Vidio je Nathaniela Marsha i Henryja Corwina kako jedan pokraj drugoga leže na slami.

Nat Marsh je ležao na leđima. Imao je zatvorene oči, odmjereno je disao. Lijevo od njega bio je ispružen Henry Corwin pokriven pokrivačem sve do brade. Tiho je hrkao.

Pomisao što se nametala Benjaminu Perryju učinila ga je nemirnim.

Stajao je na ulaznim vratima po-jate malko nagnut naprijed. Ruka mu odjednom takne držak revolvera. Dva metka, pomisli Benjamin. Dogodilo bi se to strelovitom brzinom i sasvim jednostavno. Zakoračio je u pojatu. Polagano, gotovo oklijevajući izvadio je revolver iz korica. Stavio je prst na obarač. Cijev podigne; bila je uperena u Nata Marsha. Ovaj odjednom otvori oči.

— Ja to ne bih učinio, Bene — reče Marsh. — Zaista ne bi pokušao.

Crowin je prestao hrvati. Škiljio je u njega.

— Da sada opalim, Nate? — zapita promuklim glasom. — U pokrivaču će biti rupa, a on će dobiti metak u trbuh.

Ben se nasmija.

— Znao sam da nećete moći spavati. Htio sam samo biti siguran. Bit će to naporni dani za vas, Nat.

— Ne, ako Corwin sada opali.

— Vjeruješ li ozbiljno da bi majka tada makla i malim prstom za vas? Ako sada ovdje prasne metak, tvoj brat neće više izići živ iz kuće.

Nat Marsh se uspravi. Izvadio je ruku ispod pokrivača. I on je držao revolver spreman da opali. Ali sada ga je zakočio i podrugljivo se nasmijao.

— Spremi ga, Bene. Nećemo se svađati, zar ne? Sjedimo svi u istom čamcu.

Ben zatakne revolver za opasač.

— Tako, to bi dakle bilo to. Razmislio sam, Bene. Sutra će odjahati Bob umjesto tebe u grad. Ti ostaješ ovdje. Tako je bolje.

— A ako se dječaku nešto dogodi?

— On će stići tamo i vratiti se. On je divan dječak, zacijelo umije jahati poput vraga!

Ben odmakne pokrivač i ustane. Skinuo je opasač i stavio ga u sijeno pokraj glave.

— Ne sviđa mi se da mali sam još Nate — reče Ben.

Nat Marsh odmahne glavom.

— Tako je razumnije, Bene. I bolje će biti ako ti zasad uvijek budeš u blizini. To ima svoje razloge.

— Bob bi mogao pobjeći ako jednom ode odavde — reče Ben nakon kraćeg oklijevanja.

— Sigurno neće, budi uvjeren. Tvoj će brat nabaviti ljekovitu

mast i donijeti je ovamo. I neće pobjeći. — Nath Marsh pripali cigaretu. — Ali s tobom je drugačije. Ti bi mogao umisliti sebi da bi s tuđom pomoći mogao nekako uspjeti.

— Ti si lud. Nikada ne bih ugrozio život svoje majke i sestara. Ne za tu stvar, Nate. Osim toga, neću da ulove tebe, Jeda ili Corwina. Konačno, i ja bio visio s vama.

— Nije baš tako, Bene. Kao glavni svjedok vjerojatno bi se izvukao s uvjetnom kaznom.

— U Watrousu sam ustrijelio čovjeka.

— To ne znači osobito mnogo. Ti si mlad. Reći će kako si zbog našeg lošeg utjecaja činio stvari koje ti inače ne bi ni na um pale. Tvoj je otac mrtav. Imaš majku, brata i dvije sestre kojima je potrebna tvoja pomoć. Ostavili bi te na slobodi. Bene.

— Nisam baš uvjeren.

— Ali je lako moguće. — Nat Marsh otpuhne dim prema krovu pojate. — Vjerujem da ti je to već odavno palo na um ili ti je pak objasnila majka.

— Nikad nisam ni pomislio da vas napadnem s leđa. — Benjamin je odmotao pokriyač, otkopčao opasač i legao. — Nikad nisam mislio na to, Nat. Snosim svoju krivnju. Odlučio sam tada da ću jahati s vama. Pucao sam u čovjeka u Watrousu. Moj je otac mrtav, a da sam odbio da vas dovedem ovamo, on bi još bio živ.

— Kad bi žaba imala perje, mogla bi letjeti — naruga se Henry Corwin.

Benjamin Perry se okrene i šakom udari Crowina u lice. Istodob-

no se baci na njega i zubima zahvati Corwinov vrat.

Corwin bijesno zauria i uspije se podići na noge. Koljenima je udario Benjamina Perryja podigavši ga uvis. Pao je sa sijena, prevrnuo se na podu i oslobodio na ležaju. Henry Corwin je skočio na Benjamina i postrance ga udario šakom po glavi.

— Proklete budale! — poviče Nat Marsh. — Zar ćete ubiti jedan drugoga!

Benjamin Perry se pokušao iskolbeljati ispod Corwina. To mu je djelomično i uspjelo. Prebacio je jednu nogu preko Corwinovih leđa i prisilio ga da se otkotrlja dalje. Njegova se desnica oslobodila i snažno je udario Corwina u bradu.

Zbog žestokog udarca Corwin se naglo okrenuo. Posrnuo je i udario o jedan od potpornih stupova. Odjednom su mu se u ruci našle vile za zgrtanje sijena.

Benjamin Perry je još uvijek ležao na leđima.

— Ubit ću te! — zaprijeti mu Corwin izobličanim glasom. — Prokleta pseto, ubit ću te!

Skočio je prema naprijed, a blistavi su zupci vila zablistali na mješecini.

Benjamin Perry se u posljednjem trenutku bacio u stranu. Vile su promašile njegov vrat samo za širinu ruke i zarinule se u pod. Jedan se zubac, neugodno zazveknuvši otkinuo i zabo u Corwinovu nogu. Istodobno je Benjamin Perry uspio uhvatiti Corwina za noge i srušiti ga.

Držak vila se slomio u Corwinovim rukama. Pokušao je njihovim krajem udariti Benjamina po glavi. Ali Benjamin se odmakao ispred drška što se spuštao na njega i uda-

rio desnom pesnicom Corwina u lice.

Corwinova se glava zabaci na zatiļak. Pustio je da držak padne, skočio na noge i podigao obje ruke pred lice. Na trenutak je tako stajao, a ispod ruku mu je tekla krv.

Benjamin Perry se spravio. Vidio je da Nathaniel Marsh drži u ruci revolver.

— Napokon si dokazao kako si za takve stvari jednostavno prestar, Henry — gotovo je suosjećajno rekao. — Ako želiš nešto postići, uzmi radije revolver.

— I pucaj kad ti okrenem leđa, Corwine — zasikta Benjamin Perry.

Članci njegove desnice su naprsnuli. Izvukao je vile iz poda i bacio ih u zid. Onda je prišao vratima pojate. Svježi noćni zrak hladio mu je vruće lice. Oblizao je krv sa članka i pogledao prema kući. Gorjelo je svjetlo. Cijelu će noć biti zapaljena svjetiljka i znao je da nitko neće spavati.

VI

Sylvester Jackson je rukama zasjenio lice i promatrao dolinu. Sada se sasvim jasno mogao vidjeti teretni put za Santa Fe koji se širio gotovo preko cijele doline. Iako je trava ponovo izrasla. Činilo se da je dolina cijelom svojom dužinom preorana.

Taylor Montgomery mu pride od zdenca. Kosa mu je bila mokra. Stao je pokraj Sylvestera Jacksona.

— Možemo ovdje čekati dok ne dođu ostali ili pokušati ponovo pronaći tragove tamo prijeko.

Bilo je rano ujutro.

Sylvester Jackson se žalio na bolove u zatiljku i glavobolju. Obećao je da nikada više neće piti francuski konjak nego samo, još viski »Bourbon«.

— Prokleta se loše osjećam — rekao je. — Možda bismo mogli ponovo leći i čekati da dođe Niger Hawk.

— To može biti u podne.

Sylvester Jackson spusti glavu na zatiljak i počeo trljati sljepoočice.

— Ne znam hoću li se moći održati u sedlu.

Bio je blijed, ako se to za Crnce uopće može reći. Ali njegova je koža lica poprimila laki sivkasti sjaj, a očne jabučice su mu se zacrvenjele. Ujutro, prije nego što je izašlo sunce, povraćao je zajedno s Lukeom. Obojica su čučala pred kućom dok Curly, s prstom u ustima nastavio hrcati.

Taylor Montgomery ode do korala i uzme laso s ograde. Načinio je omču. Konji su pobražili najudaljeniji kutak gledajući čovjeka koji se prebacio preko ograde i onda su odskakutali malo u stranu.

Taylor Montgomery je uhvatio jednog za drugim konje koji su pripadali njemu i Sylvesteru Jacksonu. Bio je iznenađen što je još uvijek umio baciti omču tako da je točno pogadao cilj.

Sylvester Jackson se ukočenim koracima približi i protrlja zatiljak. Naslonjen o ogradu korala promatrao je kako Taylor Montgomery sedla oba konja.

Taylor je to završio kad su se otvorila vrata drvenjare i Curly na

trenutak promolio krumpirasti nos na jutarnje sunce, ali se odmah zatim uplašeno povukao.

— Sto mu gromova, pa još smo usred noći! — zaurla i odmah za sobom zalupi vratima.

— Ovdje nema doručka. — reče. Sylvester Jackson. — Čak ni poštene kave. Njih se dvojica još nemoгу razbuditi.

Bilo je otprilike devet sati ujutro kad su Taylor i Jackson uzjahali konje i otišli odavde. Curly je ponovo zaspao, a Luke se uopće nije probudio, pošto je ujutro povraćao.

Projahali su dolinu i gotovo pola sata tražili tragove četvorice jahača. Napokon su u nekoj plitkoj dolini pronašli tragove osam konja. Trava se odavno ponovo uspravila i nije bilo lako slijediti tragove.

U podne su stigli do brežuljka Laughlin Peak, otprilike petnaest milja sjeverno od teretnog puta za Santa Fe, a tragovi su se gubili na šljunkovitoj padini prošaranoj isušanim koritom potoka. Vietar je prekrrio tragove finim riječnim pijeskom.

— Rekao sam da čekamo Nigera Hawka — podsjeti Sylvester Jackson svog suputnika.

— Gdje smo? — zapita Taylor Montgomery.

— Ovo je Spring Creek. — Sylvester Jackson pokaže udolinu u kojoj je bilo nekoliko stabalaca pamuka, jedno tik do drugoga. — Sada možemo jednostavno odjahati gore do klanca Capulin i nadati se da ćemo tamo ponovo naići na tragove ili ćemo pokušati nešto doznati na Spencerovu ranču.

— Kako je još daleko do Spencerove ranče?

— Najmanje deset milja.

— A do klanca?
— Također otprilike deset milja. Ali uspon je dosta mučan.
— Što je na drugoj strani klanca?

— Područje izvora Carizzo Creeka.

— I?

— Ništa više.

— Nema ni jednog gradića?

— Jedno malo gnijezdo. Capulin. Samo osam kuća.

— Imaju li liječnika?

— Tamo živi čovjek koji je nekada bio bolničar u vojsci. Stari Falke. Priča se da umije i zube vaditi.

Sylvester Jackson oprezno kliznu iz sedla. Kao da mu je svaka kretanja izazivala bol. Iako je bilo prilično toplo, imao je na sebi debeo kaputić, a ipak se tresao.

— Da, Capulin, Kao što se čini, jednom je njih potreban liječnik. Misliš li da su pokušali ondje?

— A gdje bi drugdje?

— Na nekom od malih rančeva u okolici. Možda kod Zimmermannovih. Ili kod Perryjevih.

— On ima u tijelu metak. Vjerojatno ima i temperaturu. Možda mu se rana čak upalila. Konačno, na rančevima ljudi u većini slučajeva imaju ljekovite masti i zavoja. Ali ako mu je loše, njegovi će ga ortaci pokušati odvesti liječniku.

— Odavde do Capulina ima još najmanje trideset milja. Nećemo više uspjeti stići tamo prije sunčeva zalaska, čak ako se ne budemo putem odmarali. Doći ćemo tamo, a ostali nam se ne budu mogli priključiti.

— Ako hoćeš, ti možeš ostati — reče Taylor Montgomery. — Možeš pokušati ispitati ljude na Spencero-
vu ranču. U međuvremenu ja ću

odjahati dalje, u Capulin. Čim Nigger Hawk stigne ovamo, možeš im se pridružiti, a ukoliko su braća Marsh zaista u Capulinu, srest ćemo se tamo.

Idem i ja s tobom.

— Bit će to naporno jahanje.

Sylvester Jackson podigne glavu i malo stisne oči.

— Ti ćeš se još čuditi kako je to jahanje zaista naporno, Montgomery — reče i popne se u sedlo.

Taylor Montgomery je već sada osjećao napore posljednjih dana. Boljela su ga leđa i noge. Na njegovoj donjoj usni pojavili su se mjehurići koji su se raspucavali. Nije više bio naviknut duže vrijeme sjediti u sedlu. Mišići su mu postali kruti. Noge su ga pekle u čizmama.

Iako je Sylvester Jackson imao samo jednu pravu nogu, jahanje, mu nije zadavalo osobite muke. Opušteno je sjedio u sedlu, njišući se u ritmu kretanja konja, a pošto su skrenuli na uski puteljak koji se uspinjao prema klanču Capulin, činilo se da spava.

Stigli su u visinu klanca otprilike oko tri sata popodne. Sunce im je bilo za leđima.

Sylvester Jackson potjera konja u sjenu neke stijene i kliznu iz sedla. Protekao se, skinuo šešir s glave i rupcem koji je nosio oko vrata obrisao znoj sa čela. Još je uvijek imao na sebi kaputić, a i glavč ga je boljela.

— Odmor — reče. — Ako je za posljednja tri dana netko ovuda projahao, morali bismo to vidjeti u udolinama zaštićenim od vjetra zar ne?

— Možda je jučer puhao vjetar iz nekog drugog smjera — odgovori

Montgomery koji je uzalud tražio tragove. — Ili su jahali prečicom i nisu uopće prošli kroz klanac.

— To je moguće, ali nije vjerojatno,

— Zašto?

— Zato što su izgubili dosta vremena jer su jahali u krugu oko Canadiana i pokušali nas se otarasiti, što im je po svoj prilici i uspjelo. Nemamo posla sa zelembaćima, Montgomery, ako mi dopuštaš ovu primjedb.

— Potreban im je liječnik, a neće ga dobiti u Springeru ili Las Vegasu. Ni u Ratonu. Moraju pokušati u nekom malom gnijezdu gdje su nepoznati. A čini se da je jedino malo gnijezdo u okolici jest Capulin.

— A Farley?

— Nisi ga ni spomenuo.

— Farley je stotinu milja južnije.

— Onda je to sigurno Capulin.

— Baš ništa nije sigurno, do vra- ga! — Sylvester Jackson sjedne na kamen. — Pet milja dalje na istoku naići ćemo na cestu što vodi iz Farleya gore u Raton. Stari indijanski put koji je poslije izgradila vojska. Put prolazi blizu Zimmermanova ranča. Gore više je Perryjev ranč. dovoljno zabačen da bi mogao nekolicini progonjenih bandita pružiti utočište. Poznam Perryjeve. Emma Perry može, u slučaju nužde, izvaditi metak i iz trbuha ranjenika. Koli- ko znam, gore su samo dvije Perryjeve djevojke s roditeljima i dje- čak. Stariji sin je pobjegao.

— Dobro. Jašimo onda prema putu. Tamo ćemo donijeti odluku.

— Trebalo je da čekamo Nigera Hawka. Možda on naiđe na pravi trag. Dok mi, poput dviju budala, jašemo ovuda naokolo, oni će uspje- ti otkriti bandu.

— Niger Hawk je isto tako dugo slijedio tragove kao što je to mogao učiniti i slijepac sa štapom. Potom ih je izgubio. Ponovo će naići na njih baš tamo gdje smo mi jutros počeli. A i izgubiti će ih točno tamo gdje ih mi nismo više mogli naći.

— Ne treba potcjenjivati Nigera Hawka — reče Sylvester Jackson. — On je nekada bio jedan od najboljih izviđača na jugozapadu.

* * *

Niger Hawk, prije mnogo vreme- na jedan od najboljih kočijaša pošt- anskih kočija, izviđača i tumača, zaustavio se na brežuljku da pretra- ži okolinu.

Izgubio je tragove što su ih ost- avili za sobom četiri jahača i osam konja, a iza njih Montgomery i Jackson. Instinktivno je otkrio put koji je vodio do malog ranča Hoga- novih, a protezao se točno uz pecar- ru rakijske, do glavne zgrade.

Ugledavši bačve što su stajale u sjeni uz pročelje otvorene pojate, Niger Hawk oblizne usne. Straga su blistali željezni dijelovi pecare koja trenutačno kao da nije bila u pogo- nu.

Ali Hoganovi su uvijek imali raki- je; od žita, krumpira i druge vrste rakijske. Ray Hogan bio je poznat po tome što je iz svega što je raslo na zemlji umio načiniti rakijsku. Posjedo- vao je dozvolu i opskrbljivao krčme od Ratora do Santa Fea.

Niger Hawk je razmišljao bi li sâm odjahao dolje. Prolazile su mi- nute. Osjećao je sve jaču žeđ. Grlo mu se isušilo. Čak ga je nepce malo boljelo, a u trbuhu je osjećao ugaše- nu vatru koju je trebalo ponovo potpaliti.

Ali iza njega, udaljeni jedva jed- nu milju, čekali su ljudi iz potjere i

napokon je odlučio da će najprije odjahati natrag. U svakom slučaju, oči samo što mu nisu prosuzile kad je okrenuo konja i odjahao niz brežuljak.

— Jesi li nešto otkrio? — zapita Stuart Hatch. — Ili si opet izgubio tragove?

Ljudi su bili umorni.

Vrućina i vjetar što se naglo podigao i nosio sa sobom fini pješčani veo zadavali su im muku. Hatchove su se oči upalile. S krupna nosa Milтона Walkera gullila se koža. Horac Talcott postao je još ružniji. Jose Ortega kao da nije imao poteškoća. Joe McNamara je sjedio u travi podigavši noge na neki kamen.

— Hoganov ranč — reče Niger Hawk grlenim glasom. — Jedva jednu milju odavde.

— Možemo gotovo dovde osjetiti miris rakije, prijatelju — odgovori Jose Ortega smiješeći se. — Ali, možda bi ipak trebalo odjahati do tamo i pitati jesu li nekoga vidjeli.

— Tamo su kauboji — reče Niger Hawk. — Moramo se raspitati.

Joe McNamara obuje čizme. Jakali su iza Nigera Hawka prema Hoganovu ranču gdje sudva kauboja bila zaposlena uvježbavajući nekoliko konja potrebnih za skupljanje stoke.

Vjetar je skidao prašinu s kopita uzjogunjenih konja koji su skakali uvis. Tamnokosi i tamnopusi momak od nekih šesnaest godina grbio se na pastuhu crnom poput noći koji je skakao uvis, izmicao mu, savijao se, spuštao na tlo, ponovo dizao; onda je naglo okrenuo stražnji dio trupa, podigao glavu uvis i brzo se okrenuo oko vlastite osi, tako da je mladić izgubio ravnotežu. Pri slijedećem je skoku poletio

uvis, na trenutak kao da je lebдио na nebu, a onda se naglavce sručio u prašinu. Odmah je skočio na noge, zateturio poput pijanca prilazeći ogradi, sav prašnjav s pregrizenom, donjom usnom i natečenom lijevom rukom.

Drugi muškarac, srednje visine, u ispranim trapericama i rdavocrvenoj košulji sa četiri okrugle rupe na leđima, potapše mladića po rameu i reče da je tog vraga nemoguće naviknuti na jahanje.

Kad je potjera dojahala u dvorište ranča, mladić se provuče između stupova korala i nesigurnim koracima priđe zdencu.

Muškarac koji je bio pokraj ograde priđe bliže. Na kući se otvore uska vrata. Kroz njih iziđe djevojčica koja nije imala još ni deset godina, držeći majku za ruku. A iza njih se pojavi Ray Hogan s nekim čovjekom sa Spencerova ranča.

— Niste valjda krenuli u lov na zečeve? — zapita Ray Hogan i glasno se nasmije.

Bio je to visok muškarac uglati lica i trokutaste brade obraste čekinjama starim nekoliko dana. Modre, malo vodenaste oči promatrale su Stuarta Hatcha.

— Čini se kao da želite projahati cio svijet — reče Hogan bacivši pogled na konje za prtljagu. — Možete dobiti ovdje kave koliko god želite, ali nemamo više ni kapi rakije.

— Tražimo četvoricu — objasni Stuart Hatch. — Jedan je od njih ranjen.

— Dakle, lov na bandite. — Hogan je odmahivao glavom. — A ja sam već mislio da je netko tvrdio kako prodajem nezakonito rakiju. Hej, Ortega, želiš li posao na nekoliko dana? Da opet jednom dobro pri-

tisneš sedlo? U ponedjeljak počinjemo skupljati stoku kod Spencero-vih.

— Tražimo braću Marsh, Hogane — reče Jose Ortega. — A ti imaš onoga mladića tamo. Imao je s onim crnim vragom poteškoća, ali se pri tom dobro držao.

— To je Johnnie Durango — objasni Hogan. — Poznavao sam samo jednoga koji je bio bolji, ali sada je previše lijen i radije čisti vlastitu staju nego da se popne u sedlo u kojem bi se mogao loše prosvesti. Braću Marsh, je li? Jesu li ukrali zvono iz tornja?

— Pokušali su opljačkati banku — odgovori Stuart Hatch. — Ustrijelili su Jamesa Leackocka.

— I trebalo bi da budu negdje ovdje?

— Tragovi vode otprilike tri milje odavde prema sjeveroistoku.

— Vjerojatno prema klancu Capulin. Što misliš ti, Rede?

Red Bryman, muškarac jarkocrvene kose, koji je tek nekoliko tjedana jahao za obitelj Hogan i udvarao Hoganovoj najstarijoj kćerci, June, podigne široka ramena.

— Jutros sam vidio Boba Perryja na putu za Capulin. Inače nikoga drugoga.

Ray Hogan stisnu oči.

— Boba Perryja? Što taj dječak, do vraga, traži u Capulinu? U ponedjeljak počinjemo skupljati stoku, a pri tom će nam on trebati.

— Jahao je poput vjetra. Pokušao sam mu prepriječiti put na staroj poštanskoj cesti, ali nisam uspio.

— Je li te vidio?

— Zacijelo. Bio sam mu na dometu revolverskog metka. Pogledao me je, ali nije zastao, već je podbo

konja i odjurio niz cestu kao da mu je vrag za petama.

— Možda te nije prepoznao, Rede.

— Oh, i te kako! Doviknuo sam mu neka stane i mahao sam mu šeširom. Ne postoji nitko drugi tko ima takvu kosu. Morao me prepoznati.

Hogan odmahnu glavom.

— Možda je pobjegao kao i njegov brat Ben.

— Ben Perry je pobjegao? — zapita Jose Ortega.

— Već prije nekoliko mjeseci. Htio je razgledati svijet, a vratio se malo zatim s metkom u leđima. Ne znam gdje ga je zaradio. Emma ga je izliječila. Mislili smo da mu je dosta toga i da će ostati kod kuće ali čim je mogao ponovo sjediti u sedlu, opet je odjahao. Ja bih ga, na Ikeovu mjestu, ušima prikovao o vrata pojate sve dok se ne bi urazumio. Ike više nije mlad i on i Bob ne mogu obaviti sav posao iako im pomažu i obje djevojke. Ali, Bena kao da sve to ne zanima. Sanja o tome kako će se brzo obogatiti ponovo je otišao. Ike bi morao znati što valja raditi s momcima, zar ne, Bertha? — dobacio je pogled svojoj ženi. — Ponekad sam sretan što nemamo sinove. U današnje vrijeme pobjegnu čim osjete da mogu stajati na nogama. Nemaju više strpljenja da ostanu kod kuće, a tko im to i može zamjeriti? Ovo ovdje nije svijet. Ovdje je pakao za mlade ljude. Zemlja tu vrijedi jedino toliko da prehrani obitelj. Ničega drugoga u njoj nema. A ovce ne želimo držati. To su pokušali oni na drugoj strani i došlo je do rata. Dakle, ako hoćete, možete svi ući i

popiti šalicu kave. Možete ovdje i prenoćiti.

— Taylor Montgomery i Sylvester Jackson su odjahali ispred nas — reče Stuart Hatch. — Moramo slijediti njihove tragove.

— Nećete stići do klanca prije nego što se smrači! — Hogan baci pogled na obzorje. — Za tri sata spustit će se mrak. Možete stići jedino do Vražje glave. Prema tome, bolje da ostanete ovdje i sutra rano ujutro odjašete dalje. Tako ćete se moći barem pošteno najesti i malo odmoriti.

Jose Ortega se obrati ostalima.

— Ako se sve dogodilo onako kako pretpostavljam, Hatch, morali bismo odjahati dalje.

— A što ti je to palo na um?

— Četvrti čovjek o kojemu nam je pričao John. Mladić s usnom harmonikom.

Jose Ortega se okrenu Hoganu.

— Poznaješ li ovdje nekog mladića koji svira u usnu harmoniku?

Red Bryman se nasmija i iz džepa na prsima izvuče usnu harmoniku.

— Što želiš čuti, Orega?

— »Zelene se ljiljani u rastu« — umorno odgovori Milton Walker.

Red Bryman je odsvirao nekoliko tonova, ali Stuart Hatch odmahne rukom.

— Mladić je imao svijetlu kosu.

— Benjamin Perry — reče Ray Hogan.

Trenutak je grizao donju usnu, a onda podigne glavu.

— Misliš reći da je to Benjamin Perry, zar ne, Jose?

— To mi je palo na um kad je Red maloprije ispričao kako se Bobu Perryju žurilo u Capulin.

Žena odmahnu glavom.

— Mi poznamo Perryjeve — odlučno je izjavila. — Ben nije loš momak.

Stuart Hatch rukom protrlja zatiljak.

— Kako je daleko oдавде do Perryjeva ranča?

— Dobrih osam sati jahanja — odgovori Red Bryman. — Za vas možda i malo duže. Neki su od vas vrlo iscrpljeni.

— Sigurno osam sati — reče Jose Ortega. — Danas više ne možemo stići tamo.

— I sutra je dan — javi se Milton Walker. — Ostat ćemo ovdje i odjahati u ranu zoru, prije nego što sva-
ne.

VII

Jahali su cestom prema Capulinu. Nisu bili ni deset milja udaljeni od grada. Bilo je mračno. Mjesec još nije izišao.

Zaustavili su se na podnožju izvora Carrizo Creeka. Bio je to prvi odmor nakon višesatnog jahanja.

Kliznuli su iz sedla i pustili konje da se napiju svježe vode.

Bilo je hladno. Taylor Montgomery podigao je ovratnik kaputa. Dohvatio je rukama malo vode i popio nekoliko gutljaja. Potom je ustao i olabavio uzde konju.

— Ostajemo deset minuta — rekao je.

Sylvester Jackson nije ništa odgovorio. Sjedio je na obali ispruženih

nogu, sa šeširom gurnutim na zati-ljak. Nakon podneva, kad su stigli na poštansku cestu, slijedili su je-dan jedini trag.

Sudeći po tragovima, jahač je vrlo brzo jahao i samo se kratko vrijeme zadržao pokraj izvora. Bez sumnje, jahao je u Capulin. Mogao je imati otprilike tri sata prednosti.

Ni Sylvester Jackson ni Taylor Montgomery nisu računali da će sre-sti jahača još prije Capulina, ali kad su napustili Carrizo Creek i pojahali dalje uz cestu, odjednom su začuli topot konjskih kopita koji im se približavao.

Bez riječi su potjerali konje lije-vo i desno od ceste, među grmlje.

Taylor Montgomery izvuče revol-ver. Baci pogled prema sjeveroistoku gdje su planine Sierra Grande mračno stršale prema blistavom noćnom nebu. Tamo gdje je trebalo da iziđe mjesec lebdio je srebrni veo preko snijegom prekrivenim vrhunaca.

Nisu morali dugo čekati.

Jedan jedini jahač na svijetlom konju iskrsnuo je iz tame. Konj je išao korakom. Jahač je sjedio nag-nut naprijed u sedlu, sa šeširom duboko navučenim na lice. Na sebi je imao ogrtač i rukavice.

Nešto prije nego je ušao u zavoj izišao je mjesec. Jahač podigne gla-vu, a u istom trenutku Taylor Mont-gomery potjera konja na sredinu puta.

Jahač se naglo uspravi u sedlu. Njegova se životinja uplaši, skrene u stranu, ali je jahač uspio održati nadzor nad njome.

— Tko... što hoćete? Nemam ni-šta novaca uza se.

Bio je to svijetao mladenački glas. Mjesečevo svjetlo padne na

trenutak na jahačevo lice. Sylvester Jackson, koji je do sada čekao, pot-jera konja kroz grmlje. Izvadio je vinčesterku iz navlake, ali cijev puš-ke bila je uperena u zemlju.

— Zdravo, Bobe! — pozdravi Jackson tamnim glasom.

— Sylvester Jackson! — usklikne Bob s olakšanjem. — A ja sam već pomislio kako je ovo prepad ili ne-što slično.

Mladić se kratko nasmija. Ali onda se malo zgrbi i gurne bradu naprijed.

— Što hoćete? Mislio sam da si ti u Watrousu.

— Prije tri dana odjahali smo odanle — odgovori Sylvester Jack-son. — Ovo je Taylor Montgomery.

— Taylor Mont...

Dječak se ugrize za donju usnu. Pogled mu je letio između Montgo-meryja i Jacksona ovamo-onamo.

— Pretpostavljam da ste krenuli u Capulin — malo potišteno reče.

Tayloru Montgomeryju postalo je odmah jasno da nešto nije u redu. Dječak je bio malo nervozan. Odjed-nom se uplašio. Glas mu je drhtao.

— Htjeli smo otići u Capulin, momče — mirno odgovori Sylvester Jackson. — Ali sada...,

Ostatak rečenice zamro mu je na usnama.

— Sada više ne mislite... Zašto nećete otići, Sylvester?

— Zato što smo sreli tebe.

Bob Perry se nasmija.

— Ja se vraćam kući. Moram po-žuriti, Sylvester. Tata se odjednom razbolio. Loše mu je. Kad sam odla-zio, imao je visoku temperaturu. I bolove u prsima. Došao je to sasvim neočekivano i majci treba ljekovita mast. Zbog toga sam morao odjaha-ti u Capulin. Već bih se zapravo

morao vratiti, ali nisam mogao odmah naći Jonesa. Otišao je na pecanje i morao sam ga tražiti. Zbog toga sam zakasnio.

Sve je to izgovorio vrlo brzo, gotovo u jednom dahu. A kad je završio, nasmiješio se.

— Tražimo četiri čovjeka, Bobe — objasni Sylvester Jackson. — Jedan je od njih ranjen prilikom napada na banku u Watrousu. Potrebna mu je njega. To je jedan od braće Marsh. Za vrijeme napada ustrijeljen je James Leacock. Poznaš ga, zar ne, Bobe?

— Ne, ne poznam ga. Žao mi je, Sylvester. Majka bi se zabrinula ako bi doznala da su braća Marsh u našoj blizini. Nemam čak ni puške sa sobom. Samo revolver.

— Je li tvoj brat kod kuće, Bobe?

— Moj brat? Ben? — Bob Perry odmahnu glavom. — On je otišao. Nemam pojma kuda se skita. Napokon, znaš i sam. Oduvijek je htio otići u Teksas. U San Antonio. Da, oduvijek je želio otići u San Antonio. Sjećaš se, zar ne?

— Da, sjećam se. Teksas je za njega bio obećana zemlja. Vjeruješ li da je uspio?

— Da, Benu uspije sve što želi.

— Tvoj je brat mudar momak — uplete se Taylor Montgomery. — Reci, Bobe, svira li Ben još uvijek u usnu harmoniku?

— Ne znam... Ali, sada moram krenuti. Tata je veoma bolestan. Majka je rekla da će možda umrijeti ako se odmah ne vratim i ne donesem ljekovitu mast. A u ponedjeljak počinjemo skupljati stoku. Sada kad nema Bena, a tata je bolestan, nastat će teška vremena za nas. Svrati jednom kad budeš u bli-

zini, Sylvester. Majka će se radovati.

— A tvoj otac?

— I on također. Znaš i sam.

Bobijev je glas prepukao. Potjerao je konja i oni su mu načinili mjesta. Jahao je između njih uz puteljak prema klanцу Laughlin. Nakon otprilike pedeset koraka potjerao je konja u galop, a oni su ga pustili da odjaše.

— Što ti misliš? — zapita Sylvester Jackson.

— Oni su gore — odgovori Taylor Montgomery. — A četvrti je čovjek Benjamin Perry.

— Prilično sigurno. Pitam samo samoga sebe nije li se Ikeu Perryju zaista nešto dogodilo. Poznam ovog dječaka. Bilo mu je više nego teško govoriti o ocu.

— Kada će on stići na Perryjev ranč?

— Poslije ponoći. Njegov je konj umoran. Potrebno mu je više od šest sati da stigne na Spencerov ranč. Potom ima još dva sata jahanja. Prema tome, bit će kod kuće otprilike u tri sata ujutro.

— Ne postoji nikakav kraći put, zar ne?

— Ne s ove strane. Na drugoj se strani može...

Sylvester Jackson naglo zašuti.

— Čovječe, oh, čovječe, kako nisam prije na to mislio! S druge strane vodi brdska kozja staza točno pokraj klanca Laughlin i dolazi do Perryjeva ranča. Kladio bih se da su krenuli tom kozjom stazom.

— Pozna li Niger Hawk taj put?

— Da, ali ne znam hoće li mu to pasti na um.

— Vjerojatno neće.

Taylor zaustavi konja i počeo uvijati cigaretu. Dodao je vrećicu duhana

Sylvesteru i zapalio šibicu. Mali je plamen na trenutak obasjao mršavo lice oštarih crta i prekriveno prašinom.

— Moramo nabaviti odmorene konje — reče. — A njih ćemo ovdje dobiti samo u Capulinu.

Sylvester kimnu. Puhnuo je dim prema zvijezdama.

— S odmorenim konjima mogli bismo stići na ranč istodobno kad i dječak.

Jahali su dalje, prema gradu, a iscrpljene su konje pustili da idu korakom.

VIII

Otkako je svanula zora Benjamin Perry bio je zaposlen kopanjem groba na brežuljku.

Andrea mu je donijela doručak gore: kave i kukuruznoga kruha. Benjamin je sjeo na okrugli kamen pokraj uske jame koja je morala biti još dublja. Dolje, u sjeni poja- te, vidio je Nata Marsha s vinčester- kom. Henryja Corwina nije bilo na vidiku, ali je znao da on vjerojatno stavlja sedlo na jednoga od konja. Corwinova nosna kost bila je slom- ljena, a izbijen mu je lijevi gornji sjekutić.

Andrea sjedne pokraj Bena.

Djevojka je bila neispavana, oči su joj bile zaplakane.

Nekoliko su minuta šuteći sjedili jedno pokraj drugoga. Ben je popio malo kave i kukuruznim kruhom hranio svrake koje su bile dovoljno drske da se približe na korak udaljenosti.

— Bene!

Benjamin Perry okrenu glavu.

— Ako nitko ne dođe ovamo i nitko vas ne bude ovdje gore tražio, hoće li te ubiti?

Pitanje ga je iznenadilo. Andrea nije ništa doznala o svađi s Corwinom. Nitko nije o tome ništa znao. Corwin nije ujutro ulazio u kuću, zadržavao se u pojati. Nat mu je donio kave i kruha, iako je Corwin jedva mogao otvoriti usta, čak je i pio teško.

— Kako ti je to palo na um?

Andrea spusti glavu.

Prolazile su sekunde. Djevojka je grickala donju usnu. Onda je odmakla pramen kose s lica i pogledala ga postrance. Izbjegao je njezin pogled.

— Bilo je to dugo poslije ponoći, Bene. Bila sam budna i čula kako se majka moli. Molila se za tebe, Bene.

Stavio je ruku oko njezinih ramena.

— Ne zabrinjavaj se zbog mene, Andrea. Oni me neće ubiti. A i zašto bi to učinili? Doveo sam ih ovamo zato što je jednome od njih bila potrebna pomoć. Zašto bi me ubili?

— Ne znam, Bene. Bojim se. Onaj Corwin je neprekidno gledao Joe kao da će joj nešto učiniti. On nije dobar čovjek, Bene. Svi su oni zli. Ubili su tatu, a to im ne znači ništa, jer su i prije ubijali. Oni su ubojice, Bene. I zbog toga se bojim.

— Čim Jed Marsh ozdravi, oni će otići odavde i nikada ih više neće- mo vidjeti.

Andrea odmahne glavom.

— Oni neće otići odavde, Bene.

— Zašto?

— Ne znam. Ne znam što je to. Bojim se. Tata je mrtav, a ja se

bojim da ćeš i ti umrijeti. I Bob. I majka će umrijeti zato što ćete svi vi biti mrtvi.

— Zar si ružno sanjala, djevojko?

— Nisam spavala. Ne, nisam ružno sanjala. — Andrea ustane, u očima su joj bile suze. — Zašto si doveo te ljude ovamo, Bene? Oni ti nisu prijatelji, zar ne?

— Nisu. Oni mi nisu prijatelji.

— Jahao si zajedno s njima, zar ne?

— Jesam.

— I oni su te primorali da ih dovedeš ovamo?

— Da.

— Što se dogodilo u Watrousu, Bene? Onaj Corwin se boji da bi netko mogao doći ovamo. Osedlao je konja kako bi otišao pogledati dolazi li netko ovamo.

— Oni su napali banku.

— I nekoga su ubili?

— Jednog čovjeka.

— Iz banke?

— Da.

— I onda su pucali u njih?

— Da.

— I Jed Marsh je bio ranjen?

— Da.

— Jesi li ti sudjelovao u tome, Bene? Jesi li im pomogao da napadnu banku? Jesi li ti ubio onoga čovjeka?

— Nisam, Andrea. Moraš mi vjerovati. Nisam ubio čovjeka. Nikada u životu nisam nikoga ubio. Da, i ja sam bio pri tome. Bio sam vani i pazio. Ali nisam ubio onoga čovjeka.

— Je li to učinio Corwin?

— Nije. Mislim da je to bio Nat Marsh. Dođi, sjedni ovdje, Andrea.

— Neću. Moram otići dolje. Majka je sama s Josephinom. Majka je cijelu noć plakala. Teško je to,

Bene. Tata je mrtav. Majci je veoma teško.

Andrea se okrenu i spusti niz brežuljak. Benjamin Perry gledaše za njom. Dolje, ispred pojate, Nat Marsh je ustao. Učinio je nekoliko koraka i prišao djevojci. Onda je zastao i pogledao gore prema brežuljku.

Benjamin Perry se okrenu. Imao je revolver, a Henry Corwin će uskoro biti nekoliko milja daleko. Ali revolver je bio prazan. Nat Marsh je jutros skupio sve oružje u kući i oduzeo mu municiju. Samo je Bob imao sa sobom napunjeni revolver. Za slučaj nužde. On bi se do večeri morao vratiti.

Ispio je do kraja kavu i stavio šalicu na susjedni kamen. Onda je pljunuo u ruke prekrivene mjehurima. Neki su se od njih raspuknuli. Na unutarnjoj strani prstiju ogulila mu se koža. Uzeo je lopatu i nastavio kopati. Tlo je bilo tvrdo i često je morao silaziti u jamu kako bi rukama izbacio veliko kamenje.

Henry Corwin se vratio u podne.

Lice mu je bilo natečeno i plavo. Nedostajao mu je komadić donje usne. Dojahao je do zdenca, kliznuo iz sedla i drvenim čabrom na užetu izvukao vode koju je izlio u drveni valov.

Nat Marsh priđe zdencu.

— Jesi li nekoga vidio?

— Nisam — nerazgovijetno odgovori Corwin. — Sve je mirno.

Nat Marsh ga potapša po rameu.

— Otarasili smo ih se, Corwine. Sada moramo samo paziti da nam nekoliko znatiželjnih susjeda ne izazove poteškoća.

Corwin ne odgovori.

Od jutros nije izgovorio ni četiri riječi. Svako pomicanje mišića na licu zadavalo je bolove. Osim toga, bio je strahovito bijesan.

— Pokopali su starca — nastavi Nat Marsh. — Ako netko dođe i pita za njega, umro je od srčanog udara. To neće biti čudno. Bio je dovoljno star. Nakon šezdesete to se može svakome dogoditi, a da prije toga ništa i ne osjeti. Ako ovdje netko umre, zakopaju ga. Nitko ne jaše naokolo i ne traži svećenika. Nema ni jednoga u krugu od otprilike stotinu milja. Ni jednog svećenika, ni liječnika, ni šerifa. Nikoga.

— Momak bi nas mogao izdati — progundā Henry Corwin. — Momak me zabrinjava.

— On nije nerazuman. Zna što stavlja na kocku.

Nat uhvati uzde i odvede konja u koral gdje ga počē rasedlavati.

— Gdje je Perry? — zapita Corwin iza njegovih leđa.

— U kući. Oružje je u pojati.

— Jesi li siguran da nemaju negdje sakriven kakav revolver?

— Žena se ne bi upuštala u takav rizik. Što bi im koristio revolver?

— Perry bi mogao podivljati.

— Zašto? On se ne mora ničēga bojati, ako sve bude kako valja. Čim uspijēmo podići Jeda u sedlo, odjahat ćemo odavde.

Corwin ispljune. U pljuvački je bilo malo krvi.

— Prije nego što odemo on će dobiti metak od mene.

— To je tvoja stvar.

Corwin kimnu.

— Moja stvar, Nat. Samo se ti nemoj uplitati. Prije nego što odem odavde dobit će ono što mu pripada. I onda ću sebi priuštiti djevoj-

ku, na sat ili dva. Mala je vještica dovoljno stara. Jesi li je vidio kako hoda? Udesit ću je, Nat.

— Za to ima vremena — reče Nat Marsh. — Makni prste od nje dok ne budemo sigurni da je zaista sve u redu. Samo makni prste od djevojke, Corwine. Svejedno mi je što namjeravaš s Benom. S njime je ionako završeno. Može biti otpisan. Ali želim noću mirno spavati, Corwine. Neću da mu daš razlog da podivlja. Ni ženi, Corwine. Nemoj potcjenjivati ženu. Ona je tvrda poput čelika, kažem ti. Ako bi se žena morala boriti, ona bi to učinila i budi siguran da bismo se tada našli u gadnoj situaciji.

Corwin se prigušeno nasmija.

— Zvuči gotovo kao da je se bojiš, Nat.

— Nikada nisam bio primoran boriti se protiv žena, Corwine. Ne bih to ni htio učiniti, ako se može izbjeći. Poštujem tu ženu. Trudi se oko Jeda. Tko zna bismo li uspjeli stići do Capulina. Jed bi sada vjerojatno bio mrtav. Ali žena ga njeguje. Oduvijek si bio prokleta svinja, Corwine, ali ovaj put ćeš se morati svladati. Makni prste od djevojke i žene!

— Zasad.

— Drži se toga, Corwine! — oštro reče Marsh.

Corwin se okrene i malo ukočeno krene prema pojati. Nat Marsh je gledao za njim ispod konjskog trbuha.

Kasno poslijepodne uhvatio je Jedediaha Marsha prvi grč. Propeo se u krevetu, iskrivljena lica od boli, potpuno mokar od znoja, natečenih očiju, ispućanih usana s kojih

nije dopro nikakav glas. Andrea izjuri iz kuće.

— Marsh! Vaš brat... uhvatio ga je grč.

Nat Marsh pretrči preko dvorišta i uleti u kuću. Benjamin Perry, koji je zabio u zemlju dva stupa od ograde i upravo htio prikucati letvu, odloži čekić. Vidio je Corwina kako dolazi iz pojate.

— Vjerojatno se Jedu upalila rana, Corwine — reče mu Ben i ovaj krene prema kući. — Ovako počinje uvijek ako nastane upala. Već sam to nekoliko puta vidio.

— A lako je moguće da mu je tvoja majka dala otrov za štakore — zasikta Corwin.

U ruci je držao vinčesterku, a otvor cijevi bio je uperen u Benjamin Perryja. Ovaj malo podigne ramena, ali onda prođe pokraj Corwina i uđe u kuću.

Josephina je šila za stolom. Podigla je pogled.

— Loše mu je?

Josephina kimnu.

— Nastupilo je otrovanje. Ali majka mu još neće reći.

Ušao je u sobu. Jed Marsh je pregrizao donju usnu. Ležao je zgrčen u krevetu. Zarinuo je prste u pokrivač koji mu je Emma Perry navu-
kla do trbuha. Zastori su bili navučeni.

— Kako mu je? — zapita Ben.

Emma Perry stavi kažiprst na usta. Polagano i oprezno, vrhovima prstiju je skinula zavoj. Nat je podupirao gornji dio bratova tijela. Jed je imao zatvorene oči. Usne su mu drhtale. Krv mu je tekla iz usta preko brade na pokrivač.

Ben pogleda ranu. Meso oko nje bilo je upaljeno. Nekoliko je krpica

kože djelovalo bijelo. Kao da se tu stvorio gnoj.

Andrea je donijela zdjelu vruće vode.

Emma Perry poče čistiti ranu. Onda namaže otvoreno mjesto si-
vom masti. Jed se nije micao. Emma Perry mu stavi čisti zavoj, a Nat Marsh polako spusti bratovo tijelo na ležaj.

Kada mu je stražnji dio glave dotaknuo jastuk, Jed otvori oči. Bile su crvene, grozničavo su sjale. Onda mu je grč najprije zahvatio noge. Podigao je koljena, a zatim ih opet ispružio. Pokrivač na njemu počeo je drhtati. Jed zarine zube u usne. Prsti su mu trgali pokrivač. Brzo je disao, a lice mu se tamno obojilo.

Emma Perry se uspravi i dade im znak neka napuste sobu. Izišli su. Emma posljednja, tiho zatvori vrata.

— Ne izgleda dobro, zar ne? — reče Nat Marsh.

Emma baci prljav i okrvavljen zavoj u kantu što je stajala pokraj vrata.

— Ne baš dobro — tiho odgovori.

Nat zabaci glavu.

— Što je? Rana se upalila?

— Čini se da je tako.

— Može li se protiv toga nešto učiniti? Bogamu, nešto se ipak može učiniti! Jed trpi jake bolove. Vidi se koliko trpi.

— Ljekovita mast. To je sve što mu možemo dati.

— Je li to otrovanje?

Emma Perry okrene glavu. Na trenutak je promatrala Nata Marsha. Onda kimne.

— Da, to je otrovanje. A protiv toga se ne može ništa učiniti. Može mu se samo olakšati stanje ljekovi-

tom masti i ostavljajući ga na miru. Svaki šum može izazvati grč. I zraka svjetla može izazvati pogoršanje.

— Postoji li neka mogućnost da se izvuče?

— Ne znam, Nat. Čula sam da su neki ljudi preživjeli otrovanje rane. Vjerojatno ovisi o srcu. Najgori su grčevi. Protiv njih se ne može ništa učiniti.

Nat se okrene i zakorači prema vratima.

Bilo je kasno popodne. Sunce je dotaklo obzorje na jugozapadu.

Nat udari šakom u okvir vrata.

— Ako Bob bude brzo jahao, stići će još prije mraka — rekao je, a onda se naglo okrenuo — On će doći, zar ne? Donijet će ljekovitu mast, je li tako? Ili? — gotovo je viknuo.

— On će se vratiti čim dobije ljekovitu mast — pokuša ga smiriti Benjamin Perry. — Budi bez brige.

— A ako ga ulove? Ako traže nas, a putem ulove njega? Jed će umrijeti, ako ne dobije mast. Ne možemo ga nikamo otpremiti. Poznati smo u svakom gradu. Ni jedan liječnik ne bi maknuo ni malim prstom ni za jednoga od nas.

— Ljekovita će mu mast samo ublažiti bolove, Nat. Nema lijeka protiv grčeva. Barem koliko ja znam.

— Njegovo je srce jako. Jed je žilav poput pume. On će se izvući. — Benjamin Perry sjedne na stol. — Ako se netko može izvući, onda je to Jed.

Nat puhnu zrak kroz nos.

— Nismo smjeli jahati u Watrous — reče. — Zašto smo, do vraga, odjahali u Watrous?

— Bila je to Jedova zamisao — odgovori Ben. — Znao je da dolazi Taylor Montgomery i da će ga svi čekati na željezničkoj stanici. Sve bi to bilo jednostavno da Leacock nije htio biti junak.

— Ako mi netko od vas donese vode, skuhat ću kavu — reče Emma Perry.

Od jutros, pošto su pokopali Ikea Perryja, nije više napustila kuću. Na brežuljku je stajao drveni križ iznad groba. Vjetar je njihao jesensko cvijeće što ga je ubrala Andrea i stavila na očev grob.

Nat Marsh uzme čabar i iziđe. Donio je vode. Emma Perry je bila u susjednoj sobi odakle je dopiralo tiho stenjanje. Nat ostane na vratima. Promatrao je Benjamin Perryja koji je sjedio na stolu.

— Corwinu je nešto ludo palo na um — reče hladnim glasom.

Ben podigne glavu. Nat Marsh je malo stisnuo oči. U desnici je držao kantu. Ljevica mu je visila preko drška revolvera.

— Otrovi protiv štakora, zar ne?

— Da.

— Kad bih imao mogućnosti, ustrijelio bih ga zbog toga — odlučnim glasom izjavi Benjamin Perry. — Majka pokušava sve kako bi spasila Jeda. A Corwin čući tamo i bavi se ludim mislima kako bi nas međusobno zavadio. Vrag bi znao što sebi obećava od toga, Nat. Ali jedno je sigurno! Ako ovako nastavi, neće preživjeti slijedeće jutro! Pa makar ga morao ubiti vlastitim rukama. Učinit ću to ako ne prestane s time!

Nat stavi kantu na stol. Pogledao je vrata susjedne sobe.

— Zašto je sada unutra?

— Zato što ju je zvao.

Emma Perry izide.

— Želi razgovarati s tobom, Nat.
I s tobom, Bene.

Benjamin Perry ustane. Otišao je s Natom u malu sobu.

Jed Marsh je ležao dugačak i mršav u krevetu, gotovo prozirne kože lica. Kad su ušli, krajevi njegovih usnica trgnuli su se i nekoliko se trenutaka činilo kao da se smiješi.

— Zdravo, Jede — tiho pozdravi Ben. — Već izgledaš malo bolje.

Jed polize krv s usana.

— Rana se upalila — prošaputa drhtavim glasom. — Rekla mi je žena, Nat.

— Do vraga, nije smjela... Ja ću joj...

— Zatvori usta, Nat. — prekinu ga Jed Marsh. — Žena je dobra. Znaš li što, Nat? Podsjeća me na našu majku. Sjećaš li se još naše majke, Nat? Da, jasno, sjećaš se. — Jed Marsh grčevito proguta slinu. — Rekla mi je da je Corwin ubio Ikea Perryja.

— To je točno.

— I Corwin je još živ?

— Da. Što, do vraga, očekuješ, Jed? Bio je to nesretan slučaj. Ike Perry je šakama navalio na Corwina. Mi smo bili u kući i nismo to mogli spriječiti.

— To je velika gadost, Nat — reče Jed.

Teško je govorio. Malo je okrenuo glavu. Na donjoj je usni imao komadić zavoja koji se sada tamno obojio krvlju.

— Bene!

— Da?

— Ubit ćeš zbog toga Corwina, zar ne?

— Da.

— I ti ćeš ostati ovdje, nećeš s Natom ponovo odjahati?

— Da — kimne Benjamin Perry. — Ostat ću ovdje, sada kad mi je otac mrtav.

— Vi znate da ću ja umrijeti. Neću dugo...

— Ne pričaj gluposti, brate — brzo ga prekine Nat. — Ne smiješ uopće govoriti. To ti oduzima snagu. Oštani mirno ležati. Benov je brat odjahao u Capulin po lijek. Uskoro će se vratiti.

— Od toga neće biti koristi. Ništa mi više ne može pomoći. Može mi samo ublažiti bolove. — Malo je podigao glavu. — Morat ćeš razmisliti o tome, Nat, hoćeš li sam nastaviti.

— Jahat ćemo zajedno, Jed. Bili smo uvijek zajedno otkako nas je majka rodila. Ostat ćemo uvijek zajedno.

Jed se gorko nasmiješi.

— Ti nisi budala, Nat. Samo bi budala otišao tamo kamo ja idem.

— Nećeš umrijeti, Jed. Žena mi je rekla da je već čula kako su ljudi kojima se rana upalila ozdravili. Ovisi o srcu. Jed. Ti si žilav. Srce ti je dobro. Dobit ćeš ljekovitu mast i moći ćeš idućih dana spavati. A za dva tjedna bit ćeš ponovo u sedlu.

— Varaš samoga sebe, Nat. Sasvim jasno to osjećam. Meni se bliži kraj, brate. Grčevi su užasni. Svaki se put nadam da je to posljednji put. Umoran sam, Nat. Nema više nikakva smisla. Nastoj da se ženi ništa ne dogodi, a ni djevojci, Nat. Ono što je Corwin učinio već je dovoljno zla. Nastoj da ne izgubi dokraja razum.

— Imaš groznicu, Jed. Leži mirno, do vraga, i nemoj razmišljati •

tome. Ako nećeš govoriti, ozdravit ćeš.

— Neće više dugo trajati. Dan ili dva. Ne duže.

— Ne smiješ se predati, Jed — reče Benjamin Perry. — Tko se ne predaje, već je napola pobijedio.

— Smrt ne možeš pobijediti, mal. Protiv smrti jednostavno nemaš šansu. A ona ti daje da to osjetiš. Igra se s tobom. Pusti te da se boriš i smije se kad iscrpiš sve svoje snage. Znam da će me pobijediti, a ne predajem se tako brzo. Ali sada više nema nikakva smisla. Mogao bih mirnije umrijeti kad bih znao da ćeš odustati od svega toga. Mogao bi raditi bilo što drugo. Odrastao si u sedlu, Nat, razumiješ se u goveda. Možda Ben zna gdje bi ovdje mogao dobiti posao.

— Ovdje? Nisam valjda lud. Ovdje bi me prepoznao i slijepac ako bih mu došao u blizinu, a vjetar bi puhao iz povoljnog smjera.

— Montana, Nat. To je sve...

Nije više mogao govoriti. Naglo ga je uhvatio grč i bacio na jastuke. Ljevica mu se podigla, zarinuo je prste u Natovu ruku.

Ben odstupi. Gledao je u pod sve dok to nije prošlo. Jed je ležao ispružen. Lice mu je bilo pokriveno tankim slojem znoja, ali on se odmah sušio.

Nakon svakog grča kao da je postajao mršaviji i stariji. Prsti su mu olabavljeli i pustili Natovu ruku. Ruka mu se bez snage spustila na pokrivač.

— Dođi — prošaputa Ben. — Moramo ga ostaviti na miru.

Nat natraške priđe vratima, Ben ga pusti da prvi izađe.

Emma Perry je stajala pokraj štednjaka i mijehom raspirivala va-

tru. Na štednjaku je stajao lonac crn od čađi. Voda je kipjela.

— Gdje je djevojka? — odmah zapita Nat.

— Josephina hrani svinje — odgovori Emma Perry.

Nat odmah priđe vratima.

— Corwin je vani — poluglasno reče.

Onda izađe s revolverom u ruci.

Nat Marsh je hodao gore-dolje. Večeras nije mnogo jeo. Ponekad bi napustio kuću naoružan vinčestekom i nekoliko minuta ostajao vani u mraku.

Bila je ponoć.

Obje su djevojke legle. Benjamin Perry je sjedio za stolom, dok je njegova majka bila u susjednoj sobi i vlažnom krpom prala Jedovo lice.

Prošla su četiri sata otkako je Jeda uhvatio posljednji grč. Odon-da je mirno ležao u krevetu, čak je na neko vrijeme i zaspao.

Henry Corwin je bio u pojati. Nije došao ni na večeru.

Uvečer, dok je Josephina hranila svinje, Nat Marsh ga je iznenadio upravo kad je počeo napastvovati djevojku. Ali o tome je samo Benjamin Perry nešto znao. Nat mu je rekao da djevojka, za njihove odsutnosti, ne smije više napustiti kuću.

— Sada je jedan sat poslije ponoći — reče Nat Marsh pošto je po već tko zna koji put pogledao na džepni sat.

— Možda nije odmah našao starca — odgovori Benjamin Perry. — Možda je morao čekati. Ali sigurno će doći.

— Nadajmo se — reče, Nat Marsh i spusti poklopac sata. — Ne bih htio da ovdje dođe do gužve, do

yraga! Imamo ionako dosta neprilike. Ali ako momak dovede nekoga sa sobom, ne mogu jamčiti da neće doći do pucnjave.

— On nije budala — odgovori Ben i ustade. — Osim toga, Corwin je vani, zar ne? On će paziti.

IX

Nabavili su dva snažna, izdržljiva konja, a Sylvester Jackson je dobro poznavao put.

Dobro su napredovali i oko ponoći stigli su do podnožja brežuljaka Laughlin Peaka. Sjena planine prekrivala je krajolik, ali Jackson je upravljao konjem bez ikakva kolebanja.

Jahali su uskim puteljkom za goveda koji su jedva mogli raspoznati. Tu i tamo prošli bi pokraj livade na kojoj su pasle krave. Zaustavili su se na jednom od izvora Ute Creeka i Jackson je sjahao s konja. Malo je šepesao naokolo i onda se vratio.

— Držimo se tragova — rekao je. — Momak je jedva jedan sat ispred nas. Njegov je konj na izmaku snaga.

— Kako je još daleko do Perryjeva ranča?

— Pet milja. Ne više. Ali pred nama je uspon koji možemo svladati samo korakom. Možeš li raspoznati ono drveće tamo dolje, Taylor? — Pokazao je razvučenu dolinu s gusto pošumljenim obroncima. — Ono je Spencerov ranč. Malo dalje na jugu leži McDonalddov ranč. Zimmermannov je ranč na drugoj strani grebena, tamo gdje počinje Hoga-

nov pašnjak pokraj klanca Capulin. Spencer ima komad zemlje tamo prijeko. Ljetni pašnjak.

— A gdje je Perryjev ranč?

— Gotovo točno na zapadu. Na podnožju brežuljaka Laughlina. Tamo gore je visoravan velika otprilike dvadeset pet jutara. Na joj je Ike Perry sagradio kuću. Tamo najprije padne snijeg, ali on ima zimski pašnjak niže dolje. Zimi su oni gore barem dva mjeseca potpuno odsječeni od vanjskog svijeta.

— Izvrsno skrovite za šaku bandita koji bi željeli tamo provesti zimski san.

— Ike Perry nije čovjek koji bi pružao utočište banditima, Taylor.

— A ipak je jedan od njih njegov sin Benjamin.

— Možda. To još ne znamo. Mogli bismo se i prevariti. Možda se Ike zaista razbolio.

— Ne bih rekao — odgovori Taylor Montgomery.

— Poznam momka, Taylor. Nikada nije bio loš.

— Ben ili Bob?

— Ben. Divlji momak koji ima svakojake mušice u glavi. Siguran sam da postoji poseban razlog zbog kojeg se povezao s braćom Marsh.

Taylor Montgomery se tiho nasmi-ja.

— Možda se i nije povezao, zar ne?

— Želio bi da je tako — reče Sylvester Jackson promuklim glasom. — Volio bih to zbog Ikea, Emme i Ljevojaka.

Jahali su dalje sve strmijom uzbr-licom.

Postalo je hladnije i Taylor Montgomeryju se smrzavao dah na čekinjama brade. Bio je veoma umoran. Samo je krajnjim naporima

uspijevao držati oči otvorene. Ali sada su bili blizu cilja. Tamo su se gore, u sjeni Laughlin Peaka, zavukla braća Marsh s Henryjem Corwinom i vjerojatno s Benjaminom Perryjem. U Tayloru Montgomeryju nisu postojale baš nikakve sumnje. Pitanje je bilo samo kako će on i Sylvester Jackson savladati četiri čovjeka.

Taylor Montgomery se nadao da Hawk slijedi tragove i da će još noćas napustiti klanac Capulin. Zapravo se nadao da će na povratku iz grada naići na potjeru. Ali kao da su oni, tko zna iz kojeg razloga, zakasnili, Vjerojatno su logorovali s one strane klanca da bi rano ujutro odjahali dalje. Konačno, osim Josea Ortege, sve su to bili ljudi koji nisu često sjedili u sedlu. A i on sam već je osjećao napore ovog jahanja.

Sylvester Jackson je malo zaostao na konju, kako mu se Taylor Montgomery priključio.

— Što ćemo učiniti kad budemo gore?

— Ovisi o tome kako je gore — odgovori Taylor Montgomery. — Pokušat ćemo nezamijećeno stići na ranč. Ali ako je dječak zapazio da smo nešto naslutili, on će ih upozoriti i moramo računati s time da će nam pripremiti doček.

— Mogla bi to biti burna noć. Ako su se zaista ugnijezdili kod Perryjevih, bit će ih teško odanle izvući i svladati. Mogli bi iskoristiti ženu i djevojke kao taocē.

— A Ike Perry? Kako bi se on ponašao?

— Ike je starac koji još umije pogoditi svojom karabinkom »Spencer« cilj, ali protiv Nata Marsha ne bi imao nikakve šanse.

— Vidjet ćemo što ćemo moći učiniti — reče Taylor Montgomery.

Jahali su koso prema obronku, a vjetar im je puhao u lice. Hladnoća je prodirala kroz ogrtače, udovi su im postali kruti.

Kad su svladali uspon, pred njima se prostrla široka visoravan prekrivena grupama stabala. Završavala se brežuljcima što su se strmo uzdizali. Tamo, na podnožju planine, ukopan u dolinu, ležao je Perryjev ranč pokraj malog potoka u kojem je samo u proljeće, nakon topjenja snijega, bilo vode.

Pustili su konje da malo predahnu i gledali preko visoravni.

Grupe stabala bacale su duge sjene. Između njih su mogli vidjeti osamljenog jahača koji je jahao ravno prema planini slijedeći uski kolni put koji je završavao kod Perryjeva ranča.

— Morao bi imati sreću da njegov konj još prevale taj put — reče Sylvester Jackson. — Životinja je dokraja iscrpljena.

* * *

Bio je još mrak kad je potjera napustila Hoganov ranč. Niger Hawk je negdje uspio pronaći bocu i bio je još prilično mamuran kad se popeo u sedlo.

— Mogli bismo stići do podneva — reče Jose Ortega.

Red Bryman je osedlao konja. Stigao je iz jednog od korala.

— Idem s vama — rekao je. — Moram se ionako vratiti.

Hoganova kćerka izide na verandu. Mahala je Redu Brymanu koji je jahao na kraju potjere vodeći za uzde Hawkova konja.

Jose Ortega i Joe McNamara jahali su na čelu, uskim putem koji je bilo teško raspoznati na svjetlu

mjeseca. A postao je još uži između stijenja — kad se brežuljak stao strmo uzdizati.

Jahali su bez predaha. Samo su se jednom morali zaustaviti, jer je Jim Bullock, koji je jahao iza Joea McNamare, morao pritegnuti kolan; zbog toga je zadržao ljude koji su jahali iza njega.

...

Konj Boba Perryja gotovo se srušio na dvorištu ranča. Bob je doteturao do verande i tu zaostao raskrčenih nogu i spuštene glave.

Nat Marsh je istrčao iz kuće. Iza njega su se pojavili Benjamin i njegova majka. Henry Corwin je iskrsnuo pokraj pojate, niska rasta, mršav, s puškom u rukama. Bacao je dugu sjenu na dvorište.

— Oni... oni su mi za za petama — jedva izgovori Bob Perry.

Nat Marsh ga zgrabi i strgne s konja. Bob padne u prašinu. Napola se okrenuo kad se Nat Marsh sagnuo i htio ga podići ali ga Ben uhvati za ruku.

— Pusti ga, Nat! Zar ne vidiš da je učinio sve što je mogao?

— Jesi li donio ljekovitu mast, Bobe? — zapita Emma Perry.

Bob kimne.

— Jesam, majko. Morao sam čekati. On nije bio tamo. Otišao je na pecanje. Išao sam po njega. Potom sam dobio mast.

— Posegnuo je u džep i izvadio kutljicu.

— Ovo je sve što je imao.

— Tko ti je za petama, mali? — mirno zapita Benjamin. — Potjera?

— Ne — odmahne Bob glavom. Nekako mu je uspjelo osoviti se na noge. Sylvester Jackson i Montgomery,

— Taylor Montgomery? — nepotrebno zapita Nat Marsh.

— Da. Htjeli su otići dolje u Capulin. Vraćao sam se kući i oni su me zaustavili. Rekao sam im da je otac bolestan. Ali ne vjerujem da sam ih uspio prevariti.

— I onda su te pustili da produžiš?

— Da. Jednom sam se zaustavio, ali nije bilo nikoga iza mene. Njihovi su konji bili na izmaku snaga. Vjerujem da su odjahali u Capulin po svježe konje. U svakom slučaju, odjednom su se našli iza mene. Vidio sam ih s uzvisine.

— Koliko daleko iza tebe?

— Možda četiri milje. Ne više. Možda čak manje.

Nat Marsh opsuje.

— Dobro, mali, dobro. S njima ćemo izići nakraj. Pouzdaj se u to. Idite sada unutra. Svi. Ti ćeš ostati, Bene. — Nat Marsh okrene glavu prema Corwinu. — Dođi ovamo, Corwine. Dobit ćemo posjetu.

Corwin im pride. Emma Perry je ušla u kuću. Bob je, pogrbljen, stajao pokraj konja.

— Idem da se pobrinem za njega — reče. — Je li se Ted oždrijebila?

— Ne. Dosad još nije.

— Što je s tatom?

— Tamo je gore.

Benjamin pokaže prema brežuljku. Križ se mogao dobro vidjeti. Bob Perry uhvati konja za uzde i odvede ga prema koralu.

— Dobro, Bene. Mi svi ostajemo u kući — reče Nat Marsh. — Ako dođu, dočekat ćemo ih mecima. Ako ih bude više od dvojice, objasniti ćemo im da imamo u kući jednu ženu i dvije djevojke. Donesi oružje, Corwine. Požuri. Ben će dobiti pušku. Mali nam može pomoći. U

vašem je interesu da ih ubijemo prije nego što cijela potjera stigne gore.

Henry Corwin otrči u pojamu. Vratio se s puškama i revolverima.

Ben ode do korala i pomogne Bobu skinuti sedlo s konja.

— Vode će dobiti poslije, mali. Sada nemamo vremena. — Htio bih samo na brzinu pogledati Teda — reče Bob.

Ali Ben ga uhvati za rame.

— Poslije. Sada ćeš ići u kuću. Nat misli da i ti moraš pucati.

— Neću pucati u Sylvestera Jacksona, Bene. Nikada ne bih pucao u njega.

— Onda se barem ponašaj kao da ciljaš, mali. Nećemo izložiti majku opasnosti, zar ne?

— Svi smo mi u opasnosti. Oni su zacijelo javili u Capulin. Uskoro će stići ljudi iz Springera. Najkasnije sutra uvečer ovdje će sve vrvjeti od naoružanih pripadnika potjere.

— Jed je smrtno bolestan. Možda će umrijeti noćas ili kad svane. Nat i Corwin će tada pokušati pobjeći. Možda će se morati probijati. Ako Jed umre, neće ostati ovdje.

— A ti? Ako dođe potjera, odvest će te sa sobom.

— Ja nisam nikoga ubio. Ništa mi ne mogu dokazati. Uskoro će me morati pustiti na slobodu, Bobe. Dođi sada.

— Samo na trenutak, Bene. Dovoljno je loše što me cijeli dan i cijelu noć nije bilo ovdje. Ted je sve vrijeme bila sama. Moram vidjeti kako izgleda.

— Požuri, Bobe. Dođi odmah u kuću nakon toga što je vidiš.

Ben se okrene i zakorači prema kući gdje je Corwin stajao na verandi. Nat je leđima bio oslonjen u

okvir vrata. Henry Corwin se po-druglljivo smiješio.

— Evo. Napunjena je, Perry.

Bacio je Benu vinčesterku koju je ovaj spretno uhvatio u letu.

— Gdje je Bob?

— Otišao je pogledati Teda. Odmah će doći ovamo.

— Rekao sam, do vraga, da svi moraju biti u kući kad oni dođu. Dovedi maloga, Bene. I požuri, sto mu gromova!

Benjamin potrči oko kuće u staju.

Ben je zapalio svjetiljku. Svjetlo je obasjavalo prostor napunjen slamom u kojem je stajao konj. Boba nije mogao nigdje ugledati.

— Bobe!

— Evo me, Bene, ovdje sam!

Bob se pojavio s vrećom zobi iz pojate. Prebacio se preko ograde.

— Moraš u kuću, Bobe. Nemaš više vremena!

U tom se trenutku kobila počela ždrijebiti, teško, s glavom zabačenom uvis. Iz prsa životinje prodiralo je duboko, muklo stenjanje. Pala je na prednja koljena i legla u strahu.

— Oh, baš sada! — povikne Bob.

— Ted, oh, Ted, ja sam ovdje, Ted. Ja sam pokraj tebe!

Životinja zarza napuhtih noždrva, a debeo joj se trbuh izdizao i spuštao sve brže i brže.

Ben skoči preko ograde. Zgrabio je Boba za ramena.

— Ne možeš ostati ovdje, Bobe! To je suviše opasno!

— Pusti me! — krikne Bob. — Možete raditi što god hoćete! Donio sam ljekovitu mast. Vi ste ubili tatu i sada će ovdje doći do borbe. Ostajem pokraj Teda, Bene!

— Bene.

Glas Nata Marsha oštro je zazvučao pokraj ugla kuće.

— Dovedi maloga, Bene!

Ben naglo okrene glavu.

Vidio je Nata Marsha kako stoji na mjesečini s vinčesterkom u ruci. Corwina nije bilo nigdje. Corwin je bio u kući. Sam s djevojkom i sa ženom.

Ben baci pogled na kobilu, a onda na brata čije je lice pocrvenjelo od uzbuđenja.

— Ted će i sama uspjeti, Bobe — reče Ben.

— Neće uspjeti!

Bob je odlučio ostati pokraj Teda. Bilo je to prvo ždrijebe koje je kobila nakon pobačaja trebalo da donese na svijet. Bob je to dugo čekao.

— Dobro. Ali ne miči se ako oni dođu! Ne pokazuj se, Bobe!

Bob odmahne glavom.

— Ne, Bené. Doći će da pobiju tvoje prijatelje. A ubit će i tebe ako budeš pucao u njih. Oni ne prave nikakve razlike, Bene. Projahali su dugi put.

Ben nije ništa više rekao. Vinuo se preko ograde. Nat Marsh ga je čekao pokraj kuće.

— Što je, do vraga, s malim?

— Ostaje u staji. Ted će se svakog trenutka oždrijebiti.

— Što mu gromova, onda idem sam po njega! Udi u kuću i zauzmi mjesto pokraj prozora. Oni mogu svakog trenutka stići!

Nat potrči preko dvorišta prema staji. Prešao je pola puta kad je odjeknuo povik u noći.

— Marsh! Ostani stajati, Marsh! Ruke uvis!

Nat Marsh se baci na zemlju. Gotovo istodobno opali puška. Metak prozuji iznad njega i zabije se u zid

bez prozora. Nat odmah skoči na noge. Pokušao je, trčeći u cikcaku, stići do kuće. Henry Corwin ispali kroz prozor tri metka u grmlje. Očito, nije pogodio, jer kad je Nat stigao na verandu, puška je ponovo zatreštala i metak ga je pogodio u leđa. Pao je preko trule ograde i srušio se na verandu.

Ben, koji je stajao na vratima, iskoči iz kuće. Zgrabio je Nata Marsha i pokušao ga podići. Marsh se uspravi na noge. Pucnjava je dolazila s desne strane.

— Ostavi ga da leži, Bene!

Bio je to glas Sylvestera Jacksona. Ben ga je prepoznao. Brzo se okrenuo.

— Ne pucaj, Jacksone! — zaurao je tako da mu je ponestalo glasa. — U kući su žene!

Odvukao je Nata Marsha do vrata koja su se iznutra otvorila. Emma Perry mu pomogne da uvuče Nata. Josephina zalupi iza njih vrata.

Henry Corwin je stajao pokraj prozora, uperivši revolver Andreji u glavu. Djevojka je klečala pokraj njega na podu. Corwin joj je svezao noge i ruke.

— Prokleta svinjo! — zaurla Ben i učini korak prema Corwinu, ali ovaj odmahne glavom.

— Ubit ću je, Bene! A onda imam još uvijek vremena pogoditi tebe!

Ben zastade. Nije imao nikakve šanse protiv Corwina, a nije sumnjao u to da će ovaj pucati. Bio je čak sasvim siguran u to. Corvinu ne bi ništa značilo ubiti djevojku.

Nat, koji je ležao na podu, tiho zastenje. Oči su mu bile otvorene. Emma Perry mu otkopča kaput. Josephina donese plahtu koju su

morali razderati na uske komade kako bi Natu mogli načiniti zavoj. Metak mu je probio grudni koš ispod desne lopatice. Silno je krvario. Usprkos bolovima nije sasvim malaksao.

— I ste to zbog onog ludog dječaka — procijedi kroza zube. — Baš sada se Ted morala oždrijebiti. — Odmahnulo je glavom. — Je li loše, gospodo?

— Metak ti je prošao kroz pluća.

— Dosta loše. Morat ćeš naučiti maloga da te sluša, Bene.

— Reci Corwinu neka makne revolver od Andreje, Nat.

Nat pogleda ispod stola. Vidio je kako djevojka kleči na podu. Cijev Corwinova revolvera bila je uperena u djevojčinu sljepoočicu.

— Makni revolver, Corwine — zapovjedi Nat.

Emma Perry vezala mu je zavoj na leđima. Pomogla mu je da se oslovi na noge. Izvukao je revolver.

— Makni revolver od nje, Corwine! — oštro ponovi Nat.

Malo je nesigurno stajao na nogama, a na licu su mu bile crvene mrlje. Revolver mu je sada bio uperen u Corwina.

U tom se trenutku otvore vrata susjedne sobe.

— Jed! — tiho krikne Nat Marsh. — Lezi, zaboga, Jed! Ubit ćeš samoga sebe!

Jed je bio nalik na smrt. Upala lica, kože sive poput pepela, očiju duboko usadenih u tamne šupljine. Na sebi je imao samo hlače. Desnica mu je nepomično visila niz tijelo, a u lijevoj je ruci držao revolver. Leđima se naslonio na vrata. Usne su mu drhtale.

— Maknite se s puta, gospodo — izgovorio je tvrdim glasom.

Emma Perry odstupi za korak.

— Idi u krevet, Jed — reče.

Pomakao je glavu i pogledao Henryja Corwina.

— Sada ćeš morati pucati, Corwine — izgovorio je. — A onda ću te ja ubiti!

Corwin proguta slinu. Podigao je revolver: cijev više nije bila uperena u Andreju.

Josephina zaobiđe stol. Uzela je iz ladice kuhinjskog stola nož i razrezala užu kojim je Corwin svezao ruke njezine sestre.

— Nat! — jedva se čuo Jedov glas. — Kad se razdani, Nat, izići ćemo. Nas dvojica. I Corwin.

— Ti si lud! — poviče Corvin. — Imaš temperaturu. Ovdje unutra imamo šansu. Ako izađemo, postrijeljat će nas kao zečeve. To je posve sigurno!

— Žena i djeca nemaju s time nikakve veze — reče Jed. — Nat, ne možemo se održati ovdje. Oni nas neće pustiti da odemo. Čekat će vani, makar to trajalo dane i dane. I na kraju ćeš se morati predati, a ako ženi ili djevojkama padne samo vlas s glave, oni će te odmah vani objesiti.

Nat je bio smrtno blijed. Rukama se odupro o stol. Odjednom je prišao prozoru.

— Montgomery! Možeš li me čuti, Montgomery!

— Sasvim dobro. Tko si ti?

— Nathaniel Marsh.

— Dobro, Marsh. Potjera iz Watrousa je krenula i još danas će stići ovamo. Dakle, vaši izgledi nisu baš najbolji, zar ne?

— Izlazimo, Montgomery. Moj brat, Corwin i ja. Prije toga će nam jedna djevojka spremi tri konja. Možete nas pokušati zaustaviti.

ZA SVAKU ŽENU

Ako se odlučite:

- da se odijevate onako kako sami želite
- da uštedite novac
- da budete elegantni

sve to, bez ičije pomoći i bez ikakvog predznanja omogućit će vam do sada i najbolja i u Evropi najtiražnija knjiga

KROJENJE I ŠIVANJE

knjigu su napisali najpoznatiji njemački stručnjaci a izdala je poznata ženska revija »NEUE MODE« iz Hamburga.

Kupon narudžbe za knjigu

»KROJENJE I ŠIVANJE«

Naručujem pouzecom — poštom knjigu »Krojenje i šivanje« po cijeni od 70,00 dinara i troškovima poštarine.

Ime i prezime naručioca:

Mjesto stanovanja (poštanski broj):

Ulica i broj:

Kupon narudžbe slati na adresu: Vjesnikova Press Agencija, 41000 Zagreb, Ljubice Gerovac 1.

— Što je s Benjaminom Perryjem? — zapita Sylvester Jackson.

— Ja ostajem! — dovikne Benjamin. — Ostajem s majkom i Andrejom u kući! Ne pucajte u prozore!

— Gdje je tvoj otac?

— Mrtav je.

— Tko ga je ubio?

— Henry Corwin.

Corwin zasikta.

— Povest ćemo sa sobom jednu djevojku, žar ne, Nat? Nećemo uspjeti ako komadić puta ne povedemo djevojku sa sobom. Moraju nas pustiti da prođemo ako djevojka bude s nama.

— Izlazimo sami — reče Jed s vrata.

Emma Perry mu je donijela stolicu. Sjedio je nagnut naprijed, s revolverom uperenim u Henryja Corwina.

Bilo je oko pet sati ujutro. Za tri sata bit će dan. Jed se borio protiv grčeva. To se moglo vidjeti na njemu. Stiskao je zube. Na čelu su mu iskočile žile.

Nat Marsh bio je naslonjen na prozor.

Vani je opet bilo potpuno mračno, jer se mjesec sakrio iza oblaka.

Ben pogleda majku. Uzvratila mu je pogled. On kimnu.

— Ja ću izaći s njima — rekao je.

Nat zabaci glavu.

— Ne budi budala, mladiću. Bolje da ostaneš ovdje unutra.

— Jed neće sam uspjeti — uzvraća Ben.

— Nas dvojica zajedno ćemo uspjeti. — Nat se nasmije. — Oduvijek je bilo tako, Bene. Jed i ja oduvijek smo sve zajedno radili. — Okrenuo je glavu. — Mogu li dobiti malo vode, gospođo?

Emma Perry napuni čašu vodom i pruži je Natu Marshu koji je jednim gutljajem iskapio.

Jed se tresao na stolcu. Oči kao da su mu blistale iz crnih rupa.

— Ne pokušavaj, Corwine! — prošaputa. — Još uvijek imam dovoljno snage da zgrčim prst.

— Ovo je samoubojstvo! Vas dvojicu mogu razumjeti. Prepoznali su vas. Ali ja u tome ne sudjelujem, Jed. Ja još imam šansu.

— Vrata su otvorena, Corwine — reče Nat Marsh. — A vani je potpuni mrak.

Henry Corwin stisne oči.

— Ti bi me pustio da odem?

— U svako doba, Corwine — odgovori Nat. — Mi te ne trebamo.

Corwinovo se lice iskrivi u podrugljiv smiješak.

— Onda odlazim, do vraga! Nisam budala!

Prilazio je vratima. U ljevici je držao revolver, u desnoj ruci pušku. Cijev Jedova revolvera se pomakne. Nije ispuštao Corwina iz vida.

— Bob je vani — mirno reče Emma Perry.

U istom trenutku Corwin naglo otvori vrata i zakorači van. Jedov revolver zagrmi, ali metak se zari ne u vrata što su se zalupila. Benjamin Perry potrči do prozora. Vidio je Corwina u mraku i opalio iz vinčesterke, ali ga nije pogodio.

— Corwin je izašao, Jacksone! — dovikne van. — Pazite da ne ulovi Boba! Bob je u staji!

Nat nogom odgurne vrata i kimne Benjaminu Perryju.

— Pripazi da ne sretneš Taylora Montgomeryja — tiho reče. — On ne pravi nikakve razlike.

Ben uzme revolver sa stola, dobaci majci pogled i potrči u mrak.

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ZENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

Kad je skočio s verande u dvorište ranča, prasnula je puška lijevo od njega. Metak mu je okrznuo rame. Pogrljen, trčao je preko dvorišta prema staji.

Stigao je do zdenca.

Ispred njega bljesak iz puščane cijevi osvijetli noć.

Corwin dotetura iz sjene kuće. Opalio je prema pojati i Benjamin Perry je čuo udar metka. Tada je Bob viknuo i stao pucati kroz ogradu u Corwina koji je potražio zaštitu iza velikog bureta za vodu.

Benjamin je mogao vidjeti Corwinovo lijevo rame. Pucao je, ne ciljaajući, u bure napunjeno vodom.

Bob Perry je dokraja ispraznio revolver, a Corwin kao da je baš to čekao. Pokušao je doći do staje, svladati dječaka i iskoristiti ga kao štit. Stigao je do ograde. Iza kuće odjekne glas Sylvestera Jacksona.

— Ostani tamo, Corwine!

Corwin se okrene i opali. Gotovo istovremeno prasnula je puška i metak je pogodio Corwina sa strane, naglo ga okrenuo, tako da je žestoko udario o ogradu i, izgubivši ravnotežu, pao na zemlju.

— Bobe, je li s tobom sve u redu? — teško dišući zapita Ben. Mjesto gdje ga je okrznuo metak silno ga je peklo.

— Ubio je Teda! — zaurla Bob. — On je usmrtio Teda, Ben!

— Mi sada idemo, gospodo — reče Jedediah Marsh.

Podupirući se o naslon stolice, polagano se dizao, spuštene glave, lica iskrivljenog od napora i boli.

— Vrijeme je, brate.

Nathaniel Marsh je stajao pokraj prozora. Zavoj mu je prokrvario. Bio je modar u licu, čelo mu se bli-

stalo od znoja. Polagano je prišao Jedu i primio ga za ruku. Uzajamno se podupirući, neko su vrijeme stajali u prostoriji.

— Vi biste mogli i ostati, Nat — reče Emma Perry.

Nat odmahnu glavom.

— Oni će nas savladati, gospodo. Sasvim sigurno će nas pohvatati. Ali neće u tome uživati, niti će nas objesiti, gospodo.

Prišli su vratima, a obojica su imali revolvere u rukama.

Na trenutak su oklijevali. Onda Nat Marsh podigne zasun i odgurne vrata.

Svitalo je.

Pokraj korala stajala su dva osedlana konja koja je Bob Perry držao za uzde.

— Možeš li sam stajati, Jed? — tiho zapita Nat.

Stisnutih zuba Jed kimnu.

Nat pusti svog brata. Zakorači prema rubu verande i tada ugleda Taylora Montgomeryja kako dolazi iz isušenog korita potoka.

— Dovedi konje, Bobe! — promuklo vikne Nat.

Istodobno potrči iz dvorišta. Znao je, zapravo, da nema nikakve šanse. Usprkos tome, pokušao je. Bob mu je prilazio s konjima, a Nat je pucao u Taylora Montgomeryja koji je potražio zaštitu iza nagiba obale.

— Nećete proći! — doviknu Sylvester Jackson s druge strane. — Bacite revolvere! Odvest ćemo vas u Springer. To je jedina šansa koju imate!

Jed Marsh je zapucao s verande.

Njegovi su se meci zabijali između grmlja, tamo gdje je pretpostavljao da je Sylvester Jackson. Ali od korala je stigao Niger Hawk i ispalio nekoliko metaka iz svoje puške.

Pogodio je Jeda Marsha u trbuh. Nat počeo pucati u njega. Sylvester Jackson učini mali korak prema natrag, jer mu je metak okrznuo bedro.

Jed je klečao na nogostupu. Objema je rukama pokušavao podići revolver i ciljati. Nije uspio. Taylor Montgomery opali između dva stupa ograde i metak odbaci Jeda Marsha natraške prema vratima koja su se iznutra otvorila.

Emma Perry i Josephina povukle su Jeda u kuću.

Nat je u međuvremenu stigao do konja. Uhvatio je uzde.

— Makni se oдавде, mali!

Bob Perry se zgrbi. Onda otrči prema zdencu iza kojega je ležao Benjamin Perry.

Nat se okrenu.

— Jed!

Emma Perry pritrči prozoru.

— On je ovdje, Nat! Mrtav je!

Nat Marsh je nekoliko trenutaka stajao uspravno. Onda je zaurloao, ispuštao uzde obaju konja, istodobno se naglo okrenuo i potrčao prema jarku iz kojega je ispuštao Taylor Montgomery. Ispalio je tri posljednja metka, ali nije pogodio.

I Taylor Montgomery je ispalio svoj posljednji metak. Metak je srušio Nata Marsha. Nat se okrenuo i pokušao podići na koljena. Iz usta mu je tekla krv. Širom otvorenih i natečenih očiju zurio je u Taylora Montgomeryja. Onda je podigao lijevu ruku.

— Oduzi me u kuću, Montgomery! — povikao je. — Jed! — Brate!

Zabacio je glavu. Iz njegovih se grudiju začu hropac. Srušio se u stranu.

X

Stigli su u podne. Prašni, umorni, gladni. Na čelu je jahao Stuart Hatch. Na njegovim je grudima blistala zvijezda.

Iza njega je jahao Meksikanac Jose Ortega, a ostali su ih slijedili.

Sylvester Jackson im krene u susret. Hlače na njegovu lijevom boku bile su tamne od krvi. Ali kako je već oдавno šepao, jedva da se išta i zamjećivalo.

— Kladim se da smo došli prekasno — mračno reče Milton Walker.

— Jahali smo tisuću milja i sada smo stigli prekasno.

Sylvester Jackson iskrivi lice.

— Sve je obavljeno. Zaista je trebalo da prije ustanete.

— Gdje su? — zapita Stuart Hatch.

— U pojati. Sva trojica.

— Mislio sam da su bila četvoriца — umorno reče Jim Bullock.

— Bila su trojica — naglasi Sylvester Jackson. — Nathaniel i Jedediah Marsh te Henry Corwin.

— Je li momak ovdje? — zapita Horace Talcott. — Ben Perry?

— Jest. On je ulovio Henryja Corwina. Bez njega bi to bilo teško.

Stuart Hatch gurne šešir na zati-ljak.

— Slušaj, mi smo mislili da je momak koji je bio s njima Ben Perry.

— U tom ste slučaju pogrešno mislili.

— Bili smo uvjereni — uplete se Joe McNamara. — Zbog toga smo došli ovamo gore.

— Pretpostavljam da je to bila Joseova zamisao — reče Sylvester Jackson i pogleda Josea Ortegu. —

Kako tebi uvijek padaju tako smiješne misli na um?

Jose Ortega je odmahivao glavom.

— To pitam sada i samoga sebe, Jacksone. I to baš Ben Perry. Konačno, taj momak ne bi mogao ni muhi učiniti nažao.

— Vidiš li, prijatelju. Nemoj nikada pripremati ražanj prije nego što uloviš zeca. — Sylvester Jackson se nasmiješi ljudima. — Možete se ovdje odmoriti. Žena je pripremila jelo. Bit će dovoljno za sve, jer smo računali da ćete doći ovamo gore. U svakom slučaju, dosta te dugo poznajem, Jose.

Stuart Hatch se počeo iza uha.

— I onda neka se još netko razumije u ljude — reče odmahujući glavom. — Je li Montgomery ovdje!

Sylvester Jackson kimne i palcem pokaže preko ramena.

— Spava. Cijelu smo noć jahali. Ja sam malo odspavao u sedlu. I on je to pokušao, ali je pri tome gotovo slomio kičmu.

Sjahali su s konja pokraj korala.

Bob i Ben Perry su izišli da rasjedlaju konje. Ben Perry je zastao na verandi. Na trenutak je oklijevao. Onda je izašao na sunce.

— Ovo je Ben Perry — reče Sylvester Jackson. — On je ovdje rančer.

— A Ike? — zapita Jose Ortega.

Sylvester Jackson pokaže gore prema brežuljku i svi su ugledali križ pokraj okruglog kamena u sjeni jele. Red Bryman kliznu iz sedla.

— Što je s tvojim ocem, Bene? Ja sam Bryman sa Spencerova ranča.

— Henry Corwin ga je prekjucher ubio — odgovori Ben Perry.

Ništa više nije rekao, a ni oni nisu ispitivali. Ortega i Jackson izmijene brzi pogled koji nitko nije zamijetio. Onda su zajedno krenuli prema kući.

— Zašto ga štitiš? — tiho zapita Ortega.

Sylvester Jackson stavi ruku preko Orteginih ramena.

— On je jednom posrnuo, ali se opet uspravio, prijatelju. Zašto bismo mu još jednom podmetnuli nogu?

Tjedan dana poslije toga došao je jedan čovjek u Santa Fe da posjeti Philipa Whitemana. Čovjek nije bio nimalo iznenađen što ga je na stanici dočekala djevojka.

Samantha Whiteman bila je odjevena u istu haljinu kao i onda kad je on stigao u Watrous. Malo dalje, u pozadini, u sjeni izbočena krova, stajao je Whiteman.

Dok je Taylor Montgomery izlazio iz vlaka, negdje u gradu se začula pucnjava.

— Dobrodošli u Santa Fe, Montgomery — pozdravi ga Samantha Whiteman blistavo se smiješeći.

— Jeste li čuli pucnjavu, Montgomery? — dovikne mu Philip Whiteman. — Ovo je zasigurno opet neki napad.

Taylor Montgomery razvuče lice.

— Nikada više neću izići iz vlaka, a da prije toga ne začepim uši.

Philip Whiteman se nasmiješi.

— Dodite. Josua nas čeka s kočijom. Vozimo se drugim smjerom.

Vozili su se iz grada prema jugu. Josua, mali mršavi Crnac koji je sjedio na kočijaškom sjedalu, izvadi iz džepa usnu harmoniku. I dok su konji, poznavajući put, kasali niz

cestu, Josua je svirao »Zelene se li-
ljani u rastu«.

Philip Whiteman, sjedeći pokraj
Josue, pjevušio je — očito bez slu-

ha — svojim tankim glasom melodi-
ju, ali to nije smetalo ni Tayloru
Montgomeryju ni Samanthi koji su
sjedili otraga.

KRAJ

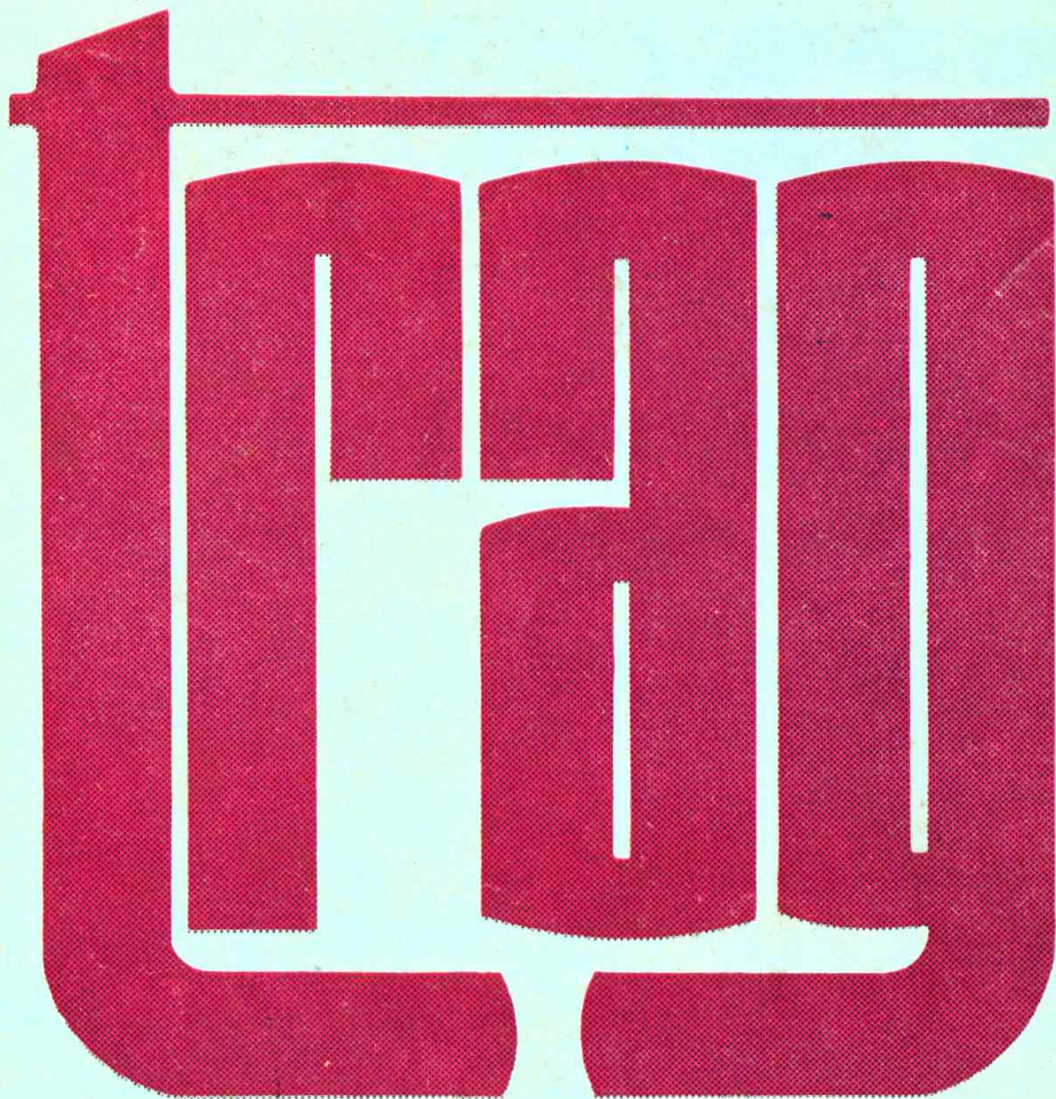
DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

47. Louis L'Amour: VISOKI STRANAC
48. L. L'Amour: OBRACUN U PRERIJI
49. S. C. Lawrence: VRELI DAN U BUFFALU
50. P. Hangster: POVRATAK
51. J. F. Beck: OLOVO PRAVDE
52. H. Warner: TRAGOVI U PUSTINJI
53. G. A. Lutz: PUCNJI U PRAZNO
54. E. Jones: NEUSTRAŠIVI SLADE
55. L. L'Amour: ZLATNA PLANINA
56. H. Hatten: SMRTONOSNI POHOD
57. T. West: TEKSASANIN
58. E. Jones: SMRT SVIM IZDAJICAMA
59. W. O'Connor: KANJON SMRTI
60. L. L'Amour: KLAN SACKETTOVIH
61. D. Dean: OSISANA OSVETNICA
62. D. Dean: VATRENA OSVETA
63. J. Gilmoor: LOV NA SVJEDOKE
64. C. Hunter: ALI TADA SE POJAVI SAM
65. F. Glaser: VRIJEME OBRACUNA
66. F. Short: NI PAKAO ME NEĆE
67. R. Ullman: JACKSONOV KLAN
68. G. Lord: TAJNI TOVAR
69. W. O. Connor: STOTINU DANA PAKLA
70. F. Short: SKINITE HULJU IZ SEDLA
71. A. C. Morgan: REVOLVERAŠI SU ČEKALI
72. L. L'Amour: BRAĆA SACKETT
73. H. Warner: ZLOČIN OTACA
74. L. Wallies: U OLOVNOJ OLUJI
75. Ch. Martin: IZASLANICI PAKLA
76. R. Macleod: TEŽAK PUT DO MEKSIKA
77. R. Hogan: OVAJ GRAD PRIPADA JESSUPOVIMA
78. S. C. Lawrence: TEKSASANIN
79. P. E. Lehman: PAKAO U NOVOM MEKSIKU
80. H. S. Sharon: DRUZINA SMRTI
81. Leslie Ernenwein: SNJEŽNI JAHAGI
82. Louis L' Amour: UTAH BLAINE
83. Frederic Short: ZAŠTITNIK IZ TEKSASA
84. Hal Warner: LESINARI TONTO BASINA
85. John Gilmoor: PAKLENA PJESMA PUSTINJE
86. William O'Connor: DVOBOJ S PRIJATELJEM
87. Al Cody: NA STRANI INDIJANACA
88. Jim Sheridan: NAMAMI VUKOVE U ZAMKU
89. H. S. Sharon: SMRTI U SUSRET
90. H. S. Sharon: ĐAVOLJI RANČ
91. Clay Hunter: USAMLJENIK S RIO BRAVA
92. Robert Ullman: MOHIKANINÁ DRUŽBA
93. H. S. Sharon: LOV NA DOLAR
94. R. Ullman: SANSA ZA BENA

U PRIPREMI:

95. Sh. Rifkin: PUT KINGA FISHERA

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA

**BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKO
— LJUBAVNIH ROMANA**